

τιμή : 1,5 ευρώ

εν αιθρία

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

Οκτώβριος 2012 - 22ος Χρόνος

Διαβάστε σ' αυτό το φύλλο

Αστική γεωργία:

Οι δημοτικοί λαχανόκηποι και ο ρόλος τους.

Η απόφαση για τη δημιουργία δημοτικού λαχανόκηπου απ' το Δήμο Πατρέων στην περιοχή

της Παραλίας, αλλά και η σχετική ημερίδα που διοργανώθηκε στην πόλη μας απ' το ΓΕΩΤΕΕ έφεραν στην επικαιρότητα το θέμα της αστικής γεωργίας σε μια περίοδο που όλο και περισσότεροι συμπολίτες στρέφονται προς αυτήν αναζητώντας διεξόδους απασχόλησης αλλά και επιβίωσης.

Αναλυτικό ρεπορτάζ στις σελίδες 8,9 και 10.

Θύελλα ξεσήκωσε η γαλλική έρευνα για τα μεταλλαγμένα

Η γαλλική έρευνα, που πραγματοποιήθηκε επί δύο χρόνια, υπό άκρα μυστικότητα, αποδεικνύει ότι πειραματόζωα που τράφηκαν με μεταλλαγμένο καλαμπόκι της Monsanto εμφάνισαν καρκινικούς όγκους και βλάβες στα νεφρά και το συκώτι. Αντίστοιχα συμπτώματα παρουσίασαν οι αρουραίοι που ήπιαν νερό που περιείχε το παρασιτοκτόνο Roundup της ίδιας εταιρείας.

Λεπτομέρειες στη σελίδα 12

Αποτελεσματική η δράση της ΟΙΚΙΠΑ

Η τεκμηριωμένη και ενυπόγραφη αναφορά κακώς κειμένων καταστάσεων και η διατύπωση προτάσεων για θέματα της πόλης μπορούν να φέρουν καλό αποτέλεσμα..

Διαβάστε στη σελίδα 16 για τον καθαρισμό χώρου ανεξέλεγκτης απόρριψης απορριμμάτων και μπαζών στο Καστρίτσι και τη διαφαινόμενη θετική εξέλιξη σχετικά με την αποφυγή κοπή υψηλού πράσινου στην περιοχή Νεάπολης των Ζαρουχλείων μετά από ενέργειες της ΟΙΚΙΠΑ.

ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΛΟΥΡΟΝΗΣΙΔΑΣ ΤΟΥ ΚΟΤΥΧΙΟΥ

Απαράδεκτες και αυθαίρετες ενέργειες απ' τον αλιευτικό συνεταιρισμό

Καταστροφικές επεμβάσεις στη Λ/Θ Κοτυχίου, πραγματοποιήθηκαν στις αρχές Σεπτεμβρίου από μέλη του εκεί αλιευτικού συνεταιρισμού στην προσπάθειά τους να ενισχύσουν τη λουρονησίδα που διαχωρίζει τη λιμνοθάλασσα από τη θάλασσα. Η παραπάνω ενέργεια έγινε **με αυθαίρετο και απαράδεκτο τρόπο**, με τη χρήση (σύμφωνα με πληροφορίες) μηχανημάτων του Δήμου Ανδραβίδας-Κυλλήνης, χωρίς καμιά προηγούμενη ενημέρωση ή συνεργασία με το Φορέα Διαχείρισης υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς, στο ΔΣ του οποίου συμμετέχουν τόσο ο Δήμαρχος της περιοχής όσο και εκπρόσωπος του αλιευτικού συνεταιρισμού.

Το θέμα της διάβρωσης της λουρονησίδας και της απώλειας ψαριών απ' τη λιμνοθάλασσα, είχε απασχολήσει εδώ και δύο χρόνια το Φορέα, ο οποίος είχε δρομολογήσει (με σοβαρές καθυστερήσεις) τις απαραίτητες διαδικασίες για την αποκατάσταση της λουρονησίδας μιας και η ιδιομορφία της περιοχής σοβαρή μελέτη και σχεδιασμό.

Αντ' αυτού τα μέλη του αλιευτικού συνεταιρισμού «πήραν το νόμο-και το έργο- στα χέρια τους» και προχώρησαν σε χωματοργικές παρεμβάσεις, τόσο για την ενίσχυση της λουρονησίδας, όσο και για την εκτροπή προς τη θάλασσα των γλυκών νερών παρακείμενου ρέματος προκειμένου να μειωθεί η μεταφορά και εναπόθεση ιζημάτων και η δημιουργία προσχώσεων στη λιμνοθάλασσα.

Συνέχεια στη σελίδα 2

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΙΚΙΠΑ

Στα πλαίσια της δια βίου μάθησης ενηλίκων

Η Οικολογική Κίνηση Πάτρας σημείωσε σημαντική επιτυχία στον τομέα υλοποίησης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, αφού και οι δύο αιτήσεις που υπέβαλε εγκρίθηκαν και μάλιστα με πολύ καλή σειρά επιτυχίας. Πρόκειται για δύο Προγράμματα που εντάσσονται στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής δράσης LLP (Lifelong Learning Programs – Προγράμματα δια βίου μάθησης)

και πιο συγκεκριμένα στη δράση Grundtvig (προγράμματα δια βίου μάθησης για ενήλικες). Αναλυτική παρουσίαση των προγραμμάτων **Foodprint.eu** (Ευρωπαϊκό Διατροφικό Αποτύπωμα και **Ecosynergy 50 + for Urban Environment** (οικο-συνεργασία 50+ για το Αστικό Περιβάλλον) στη σελίδα 14

Τα μέλη της ΟΙΚΙΠΑ Γ.Βασιλακόπουλος και Γ.Κανέλλης στην πρώτη διευρωπαϊκή συνάντηση των μελών του προγράμματος Foodprint.eu στο Βέλγιο

ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΛΟΥΡΟΝΗΣΙΔΑΣ ΤΟΥ ΚΟΤΥΧΙΟΥ

Αυτές οι δύο ενέργειες απ' ότι διαπιστώθηκε έγιναν τελείως ερασιτεχνικά, και χωρίς καμία ειδική περιβαλλοντική και υδρογεωλογική μελέτη σύμφωνα με όσα προβλέπονται σε αυτές τις περιπτώσεις. Έτσι δεν ελήφθη υπ' όψη απολύτως καμία παράμετρος σε ότι αφορά τις όποιες αρνητικές επιπτώσεις θα είχαν οι συγκεκριμένες ενέργειες στο καθεστώς προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής. Συνέπεια όλων αυτών ήταν η πρόκληση μεγάλων και σε κάποιες περιπτώσεις ανεπανόρθωτων βλαβών σε προστατευόμενα είδη πανίδας, χλωρίδας και οικοσυστημάτων της περιοχής.

Επιγραμματικά αναφέρουμε:

- Την καταστροφή φωλεών και νεοσσών των θαλασσιών χελωνών του είδους *Caretta caretta*, που βεβαιωμένα φωλεοποιούν στη Βόρεια λουρονησίδα της λιμνοθάλασσας του Κοτυχίου. Την ίδια τύχη είχαν και κάποιες λίγες φωλιές γραμμωτής νεροχελώνας *Mauremys caspica* όπου συμβαίνει να φωλεοποιούν εκεί καθώς και κρασπεδωτής χελώνας, (*Testudo marginata*), όπου μικρός αριθμός ατόμων του είδους περίπου 15, ενδημούσε στο βορειότερο τμήμα της λουρονησίδας.
- Καταστράφηκε ολοκληρωτικά και το

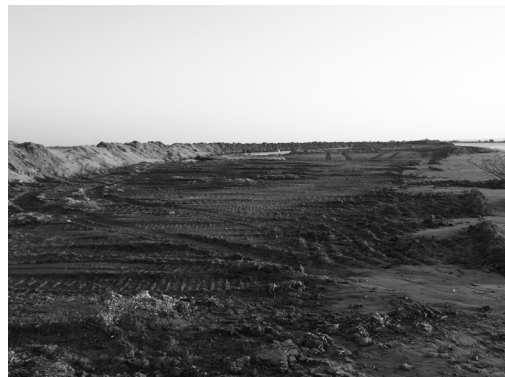
τελευταίο τμήμα της αποικίας των οχθοχελιδονων *Riparia riparia* που είχε απομείνει σ' ολόκληρο το βιότοπο Στροφυλιάς - Κοτυχίου. (Το 80% περίπου της αποικίας είχε καταστραφεί το καλοκαίρι του 1986 με παρόμοιο τρόπο και από τότε ουδέποτε ανέκαμψε)

- Επιχωματώθηκαν και ενοποιήθηκαν με βυθοκορήματα και άμμο από τις κατεστραμμένες θίνες οι πιο πολλές φυσικές νησίδες της λιμνοθάλασσας εκατέρωθεν βόρειας λουρονησίδας όπου χρησιμοποιούντο συστηματικά από τα υδρόβια και παρυδάτια πουλιά ως χώροι ενδιαίτησης και αναπαραγωγής.
- Έγινε αποδόμηση της φυσικής συνεκτικότητας και της ανθεκτικότητας των αργιλικών ιζημάτων και λοιπών εναποθέσεων στο μεγαλύτερο τμήμα της Β. λουρονησίδας και σε κάποια σημεία έως το βάθος του υδροφόρου

ορίζοντα, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν ως αδρανή για τη δημιουργία τεχνητού τείχους.

Να σημειωθεί ότι το Κοτύχι είναι ενταγμένο στους υγροτόπους RAMSAR από το 1972 και στις περιοχές NATURA από το 2002, όχι (μόνο) ως φυσικό ιχθυοτροφείο αλλά ως ένα σημαντικό οικοσύστημα διεθνούς και ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, ενώ ο Φορέας Διαχείρισης χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, για την προστασία του.

Οι παραπάνω ενέργειες καθιστούν επιτακτική την ανάγκη επιβολής της νομιμότητας, η οποία καταπατήθηκε βάνουσα και μάλιστα με τη συνδρομή μελών του ΔΣ του φορέα, τα οποία απουσίαζαν από την τελευταία συνεδρίαση της 4-9-2012 και φυσικά απαιτείται εκ νέου αποκατάσταση της τρωθείσης περιοχής.

Επερώτηση για τη στάση της Περιφέρειας έναντι των αυθαίρετων επεμβάσεων στο Εθνικό Πάρκο Κοτυχίου - Στροφυλιάς.

Την ανάγκη αποτροπής νέων αυθαιρεσιών ή εσφαλμένων επεμβάσεων και αποκατάστασης με επιστημονικά κριτήρια της διαταραγμένης οικολογικής ισορροπίας στη λουρονησίδα του Κοτυχίου, τονίζει σε επερώτηση προς τον Αντιπεριφερειάρχη Πειβάλλοντος/ντος κ. Ν. Υφαντή και τον Αντιπεριφερειάρχη Ηλείας κ. Χ. Καφύρα, ο επικεφαλής της ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, περιφερειακός σύμβουλος Κώστας Παπακωνσταντίνου.

Το κείμενο της επερώτησης έχει ως εξής:

Κύριοι Αντιπεριφερειάρχες,

Πριν μερικές μέρες ο αλιευτικός συνεταιρισμός Κοτυχίου προέβη, με χρήση βαρέων μηχανημάτων, σε ολοκληρωτική εκσκαφή και μπάζωμα της βόρειας λουρονησίδας της λιμνοθάλασσας Κοτυχίου φτιάχνοντας και δρόμο (φωτ. 1). Καταστράφηκε η παραλία και το αργιλώδες υπόστρωμα που συγκρατούσε τη λουρονησί-

δα, ενώ χρησιμοποιήθηκαν και ξένα υλικά όπως «μπάζα» από δρόμους (φωτ. 2, 3, 4). Εκτός από την τεράστια οικολογική καταστροφή, τα έργα αυτά, μολονότι είχαν στόχο να κλείσει το άνοιγμα της λουρονησίδας που δημιουργήθηκε τον περασμένο χειμώνα και από το οποίο διέφευγαν τα ψάρια στη θάλασσα, είναι βέβαιο ότι θα επιδεινώσουν το πρόβλημα της διάβρωσης. Η λουρονησίδα είχε «σπάσει» λόγω των άστοχων παρεμβάσεων του παρελθόντος με αμμοληψίες και ογκόλιθους στην παραλία που διέκοψαν την κίνηση της άμμου. Η βίαιη επέμβαση των αλιέων θα δημιουργήσει πολύ οξύτερο πρόβλημα στο μέλλον.

Με δεδομένο ότι πληροφορούμαστε ότι όχι μόνο δεν υπάρχει πρόθεση συνετισμού του συνεταιρισμού αλλά, αντίθετα, υπάρχουν αιτήματα για περαιτέρω «δραστικές» παρεμβάσεις από την Περιφέρεια με ρίψη ογκόλιθων στο «σπασμένο» σημείο, ρωτάμε:

-Προτίθεται η Περιφέρεια να προβεί σε τέτοιες ενέργειες; Θα συμβουλευτεί το Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου;

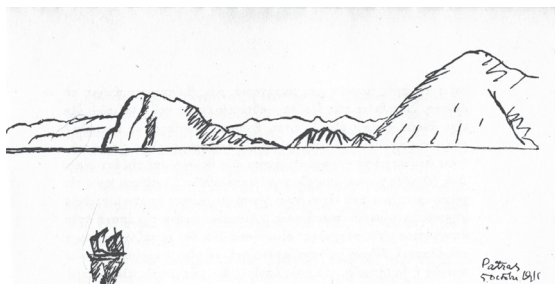
-Προτίθεται να μελετήσει αποτελεσματικές ήπιες μεθόδους όπως πασσάλους και πλέγμα;

Ως οικολογικός χώρος, πρώτοι από όλους στηρίζουμε τον πρωτογενή τομέα και τους ανθρώπους που ζουν από τη φύση. Όμως αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να δεχόμαστε κάθε καταστρεπτική ενέργεια και κάθε ατεκμηρίωτο αίτημα των αλιέων. Γιατί ζητούν τέτοια τεράστια έργα για να κλείσουν 100 μέτρα ανοίγματος τη στιγμή που στο Μεσολόγγι χιλιόμετρα ανοικτού μετώπου της λιμνοθάλασσας είναι κλειστά με απλές καλαμωτές;

Με τιμή

Κώστας Παπακωνσταντίνου
Περιφερειακός Σύμβουλος

Τέχνες και Πολιτισμός Οκτώβριος 2012

“Ο Le Corbusier το 1911 είδε την Πάτρα πάνω από ένα καράβι, σχεδιάζοντας τ’ απέναντι βουνά.

Ερέθισμα για την φωτογράφο Βιργινία Φιλιπούση αποτελεί ο κυματισμός των βουνών της ακτής της Αιτωλοακαρνανίας, με τους όγκους της Βαράσοβας και της Παλιοβούνας να σηματοδοτούν τον ορίζοντα, καθώς μεταμορφώνονται κάτω από την επίδραση του φωτός και των στοιχείων της φύσης, ένας ορίζοντας που τράβηξε ακόμη και την προσοχή του Le Corbusier ώστε να τον αποτυπώσει με το μολύβι του όταν πέρασε από την περιοχή πριν εκατό χρόνια.”

Ο πολιτισμός είναι ένα από τα πρώτα θύματα μιας κρίσης, αλλά αποτελεί και ένα από τα πρώτα καταφύγια, όντας μέσον έκφρασης και αντίδρασης, αλλά και μέσον κατευασμού και απάλυνσης για τις ψυχές μας.

Έχει αποδειχθεί ότι ακόμη και με απλά, λιτά μέσα μπορεί να παραχθεί τέχνη ακόμη και μέσα σε μία μεγάλη καταστροφή όπως είναι ο πόλεμος, μπορεί να βασιστεί στην αλληλεγγύη και τη συντροφικότητα, βοηθώντας μας να ανακαλύψουμε τον χώρο που βιώνουμε, τους γύρω μας και τον ίδιο μας τον εαυτό.

Την ανάγκη να γνωρίσουμε και να αγκαλιάσουμε την ίδια μας την πόλη, με τρόπο μάλιστα που δεν έχει και κόστος, διαπιστώσαμε κατά την διάρκεια των ξεναγήσεων, για παιδιά και ενήλικες, που έγιναν στο ιστορικό κέντρο της Πάτρας με την συμβολή των **Patrinistas**, στα πλαίσια της Ecomobility Week, 17-23 Σεπτεμβρίου, μια πόλη την οποία έχουμε εγκαταλείψει στις διαθέσεις όποιων χρησιμοποιούν τον δημόσιο χώρο για να ξεσπάνε την βαρβαρότητά τους και να εξυπηρετούν τις επιχειρηματικές, συντεχνιακές και ιδεολογικομματικές τους ανάγκες.

Όπλο στην όποια βαρβαρότητα ή αδράνεια των καιρών μας μπορεί να αποτελέσει η τέχνη και στην πόλη μας παράγεται αρκετή και από μία πλειάδα ατόμων ή ομάδων, τους οποίους πρέπει να στηρίζουμε με την παρουσία και τη συμμετοχή μας.

Οι θεατρικές σκηνές της Πάτρας τα τελευταία χρόνια έχουν μία αξιοσημείωτη παρουσία και για τον φετινό χειμώνα έχουν προγραμματίσει πολλά και ενδιαφέροντα.

Το ΔΗΠΕΘΕ κάνει μία νέα αρχή με τον νέο του καλλιτεχνικό διευθυντή να ανοίγεται στην πόλη και τους δημιουργούς της και με την ελπίδα μίας καλύτερης αντιμετώπισης από την κεντρική

εξουσία αναμένουμε κάποια καλά δείγματα, ενώ τα προγράμματά τους παρουσίασαν οι θεατρικοί χώροι του ΛΙΘΟΓΡΑΦΙΟΥ και του ACT.

Στον χώρο των εικαστικών η Γκαλερί Cube συνεχίζει το εκθεσιακό της πρόγραμμα με μία ομαδική έκθεση έργων παλαιών συνεργατών της, που διαρκεί μέχρι το τέλος Οκτωβρίου.

Στον ανανεωμένο του ΠΕΡΙ ΤΕΧΝΩΝ η χειμερινή περίοδος ξεκινάει με την έκθεση φωτογραφίας της εικαστικού Βιργινίας Φιλιπούση με τον τίτλο “Wandering”. Η έκθεση αποτελείται από μία ενότητα έργων με αφορμή ένα σχέδιο του Λε Κορμπυζιέ του 1911, όπου απεικονίζονται τα βουνά που βρίσκονται απέναντι από την Πάτρα, αλλά και τις περιηγήσεις της φωτογράφου στη Στροφιλιά και την γύρω περιοχή. Η έκθεση θα παραμείνει ανοιχτή μέχρι τις 24 Οκτωβρίου.

Για τους φίλους του κινηματογράφου η Κινηματογραφική Λέσχη Πάτρας ξεκινάει τις προβολές της κάθε Δευτέρα στις 8.30 μ.μ. με πολλές και σημαντικές ταινίες.

8.10.2012 “Ο Άνθρωπος που γνώριζε πολλά”, του Άλφρεντ Χίτσκοκ (1956)

15.10.2012 “Μεσοτοιχίες”, του Γκουστάβο Ταρέτο (2011)

22.10.2012 “Όλα για την Εύα”, του Τζότζεφ Μανκίεβιτς (1950)

29.10.2012 “Post Mortem”, του Πάμπλο Λαρέν (2010)

5.11.2012 “Ο Υπουργός”, Πιέρ Σελέρ (2011)

Σκυλιά και πεζοδρόμια

Ας το πούμε, ακόμη μια φορά, χωρίς περιστροφές: τα πεζοδρόμια δεν είναι ή τουλάχιστον δεν πρέπει να είναι αφοδευτήρια σκύλων.

Καταλαβαίνουμε πλήρως τη σημασία των κατοικιδίων για όσους επιλέγουν να ζουν μαζί με αυτά αλλά η απόκτηση κατοικιδίου, και ιδιαίτερα σκύλου συνεπάγεται ευθύνες, τόσο απέναντι στο ζώο και τα όμοια του είδους του όσο και σε σχέση με την δημόσια καθαριότητα και υγιεινή.

Διατάξεις για την απομάκρυνση από το πεζοδρόμιο των περιττωμάτων των σκύλων υπάρχουν αλλά αγνοούνται επιδεικτικά σχεδόν απ’ όλους τους ιδιοκτήτες τους.

Αναρωτιόμαστε πως γίνεται σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες τα πράγματα να είναι αντίστροφα: οι πολλοί συμμορφώνονται και ελάχιστοι αδιαφορούν.

Κάνουμε έκκληση στους ιδιοκτήτες σκύλων να λάβουν την ελάχιστη φροντίδα που απαιτεί η απόρριψη των περιττωμάτων τους σε κάδο σκουπιδιών.

Είναι άραγε πολύ να ζητήσουμε από την Τοπική αυτοδιοίκηση μια σχετική καμπάνια ενημέρωσης και στη συνέχεια την δραστηριοποίηση της Δημοτικής Αστυνομίας;

Δεν είναι, είπαμε, μόνο θέμα καθαριότητας. Είναι και θέμα δημόσιας υγιεινής.

ΓΚ

εν αιθρία

ΚΩΔ.ΕΛΤΑ 2264

Περιοδική Έκδοση της Οικολογικής Κίνησης ΠΑΤΡΑΣ

Διεύθυνση Βύρωνος 20Α - Τ.Κ. 26 224 ΠΑΤΡΑ

Α.Φ.Μ. : 090048446 - Γ' ΔΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο : Θωμάς Κουτρούμπας

Τηλέφωνο & Fax : 2610 32 10 10

email : oikipa@otenet.gr

Τηλέφωνα μελών : 2610 327 234 , 643 541

Διευθύνεται απο συντακτική επιτροπή

• Διανέμεται δωρεάν στους υποστηρικτές μας

• Ετήσια συνδρομή για φορείς, οργανισμούς, υπηρεσίες 40 ευρώ

Επιταγές : Γ.Βασιλακόπουλος - Καποδιστρίου 94 , 26224 , ΠΑΤΡΑ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ : Φραγκισκάτος Γεράσιμος, 2610 521 125

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ : Γεωργαντά Άρις , 6983884497

Αριθμός Λογαριασμού για κατάθεση συνδρομών
0026-0015-73-0103530143

EUROBANK IBAN: GR1802600150000730103530143

(Βασιλακόπουλος Γ. - Κανέλλης Γ.)

Μετά τη κατάθεση ενημερώστε μας τηλεφωνικά

Αυτοψία στο Κοτύχι

Περιγραφή συμβάντων, παράθεση δεδομένων

Ολική σχεδόν καταστροφή και γεωλογική αποδόμηση από ανθρώπινες δραστηριότητες διαπιστώθηκε μετά από επιτόπια επίσκεψη που πραγματοποιήσαμε κατόπιν πληροφοριών στο Βόρειο τμήμα της λουρνησίδας της λιμνοθάλασσας του Κοτυχίου στην Ηλεία.

Η ενέργειες φαίνεται να πραγματοποιήθηκαν και ολοκληρώθηκαν την πρώτη εβδομάδα του Σεπτεμβρίου του 2012 και στις οποίες σύμφωνα με τα αποτυπώματα που βρέθηκαν στην άμμο συμμετείχαν δύο ή περισσότερα βαρέως τύπου εξορυκτικά ή χωματουργικά οχήματα.

Η γεωλογική αποδόμηση σαθροποίηση και καταστροφή του βόρειου τμήματος της λουρνησίδας προφανώς πραγματοποιήθηκε προκειμένου να επιτευχθούν οι παρακάτω στόχοι:

A) ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗ και ενίσχυση μικρού τμήματος της λουρνησίδας όπου σε περιπτώσεις μεγάλης κακοκαιρίας με την παλινδρόμηση του χειμέριου κύματος η θάλασσα έρχεται σε επαφή με τη λιμνοθάλασσα ή και το αντίθετο, Ροή δηλαδή των νερών της λιμνοθάλασσας προς τη θάλασσα συνήθως χαμηλής έντασης σε περιπτώσεις υπερχειλίσης της πρώτης. Το συγκεκριμένο τμήμα έχει μήκος 36 έως 53 μέτρων κυμαινόμενο από έτος σε έτος, ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν και με την τάση τελευταία να εμφανίζεται το πρόβλημα κάπως πιο έντονα. Στη συνέχεια ξαναχτίζεται ο φραγμός με φυσικό τρόπο με την παράλληλη εκτροπή και εναπόθεση ιζημάτων και αντικειμένων, πάλι με την ενέργεια των κυμάτων και του αέρα. Η αιτία της αστάθειας αυτής στο συγκεκριμένο τμήμα της λουρνησίδας προσδιορίζεται στις συστηματικές αμμοληψίες του παρελθόντος από την ευρύτερη περιοχή και που ανάγονται σε βάθος δεκαετιών. Συγκεκριμένα αφαιρούσαν την άμμο όπου συσσωρευόταν από τον αέρα στα παραλιακά τμήματα καλλιεργούμενων εκτάσεων βορείως της λουρνησίδας και τη μετέφεραν προς πώληση. Η άμμος όμως αυτή κανονικά έπρεπε να παραμένει εκεί ως φυσική αποθήκη οπότε μεταφερόμενη με τον Βόρειο άνεμο και με τα κύματα να εναποτίθεται στη λουρνησίδα αναδομώντας κάθε σημείο που διαβρώνεται. Αμμοληψίες όμως συνεχίζονται έως σήμερα κυρίως από ιδιώτες, ακόμα και επάνω στην λουρνησίδα εξαφανίζοντας ολόκληρους αμμόλοφους. Το πρόβλημα το επιτείνουν σήμερα και τα τροχοφόρα που κινούνται επάνω σαθροποιώντας το έδαφος και καταστρέφοντας τα αλόφυτα, την αμμόφιλη, καθώς και τη ξυλώδη βλάστηση

που προστατεύουν την λουρνησίδα από την διάβρωση.

B) ΕΚΤΡΟΠΗ προς τη θάλασσα των γλυκών νερών του βορειότερου ρέματος προκειμένου να μειωθεί η μεταφορά και εναπόθεση ιζημάτων και τη δημιουργία προσχώσεων στη λιμνοθάλασσα.

Αυτές οι δύο ενέργειες όμως απ' ότι διαπιστώθηκε έγιναν τελείως ερασιτεχνικά, και χωρίς καμία ειδική περιβαλλοντική και υδρογεωλογική μελέτη σύμφωνα με όσα προβλέπονται σε αυτές τις περιπτώσεις. Έτσι δεν ελήφθη υπ' όψη απολύτως καμία παράμετρος σε ότι αφορά τις όποιες αρνητικές επιπτώσεις θα είχαν οι συγκεκριμένες ενέργειες στο καθεστώς της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής. Εδώ αξίζει μάλιστα να σημειωθεί ότι οι συγκεκριμένες ενέργειες ταυτίζονται άμεσα με προφορικές υποδείξεις αλιεργατών και άλλων μη ειδικευμένων που σχετίζονται με την οικονομική εκμετάλλευση της λιμνοθάλασσας, και που από χρόνια ζητούσαν την πραγματοποίηση τέτοιων έργων.

Συνέπεια λοιπόν όλων αυτών είναι όσα περιγράφονται παρακάτω αναλυτικά και που αφορούν μεγάλες και σε κάποιες περιπτώσεις ανεπανόρθωτες βλάβες σε προστατευόμενα είδη πανίδας, χλωρίδας, οικοσυστημάτων, καθώς και την υδρογεωλογία της περιοχής.

A) Η ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΛΟΥΡΝΗΣΙΔΑΣ:

1) ΕΓΙΝΕ σε λάθος χρονική περίοδο με αποτέλεσμα να καταστραφούν φωλιές των θαλασσιών χελωνών του είδους *Carettacaretta*, που βεβαιωμένα φωλεοποιούν στη Β' λουρνησίδα της λιμνοθάλασσας του Κοτυχίου. Σύμφωνα με στοιχεία του Συλλόγου για την προστασία της Θαλάσσιας χελώνας «ΑΡΧΕΛΩΝ», κάθε χρόνο η συγκεκριμένη θέση φιλοξενεί κατά μέσο όρο 11 φωλιές όπου αποτελούν το 19 % - 24% των φωλιών που εναποθέτονται στις παραλίες του ευρύτερου βιότοπου Στροφυλιάς - Κοτυχίου. Ο κύριος όγκος των νεοσσών εξέρχεται από τις φωλιές κατά τους μήνες Σεπτέμβριο και Οκτώβριο, έτσι λοιπόν εκτιμάται ότι σχεδόν τίποτε δεν γλύτωσε. Την ίδια τύχη σίγουρα είχαν και κάποιες λίγες φωλιές γραμμωτής νεροχελώνας *Mauremys caspica* όπου συμβαίνει να φωλεοποιούν εκεί καθώς και κρασπεδωτής χελώνας, (*Testudo marginata*), όπου μικρός αριθμός ατόμων του είδους περίπου 15, ενδημούσε στο βορειότερο τμήμα της λουρνησίδας. Με τη συγκεκριμένη ενέργεια ενδεχομένως να έχουν φονευθεί ενήλικα και

νεαρά άτομα του είδους.

2) ΚΑΤΑΣΤΡΑΦΗΚΕ ολοκληρωτικά και το τελευταίο τμήμα της αποικίας των οχθοχελιδών *Riparia riparia* που είχε απομείνει σ' ολόκληρο το βιότοπο Στροφυλιάς - Κοτυχίου. (Το 80% περίπου της αποικίας είχε καταστραφεί το καλοκαίρι του 1986 με παρόμοιο τρόπο και από τότε ουδέποτε ανέκαμψε).

3) ΕΠΙΧΩΜΑΤΩΘΗΚΑΝ και ενοποιήθηκαν με βυθοκορίματα και άμμο από τις κατεστραμμένες θίνες οι πιο πολλές φυσικές νησίδες της λιμνοθάλασσας εκατέρωθεν Β' λουρνησίδας όπου χρησιμοποιούνται συστηματικά από τα υδρόβια και παρυδάτια πουλιά ως χώροι ενδιάτησης και αναπαραγωγής.

4) ΕΓΙΝΕ αποδόμηση της φυσικής συνεκτικότητας και της ανθεκτικότητας των αργιλικών ιζημάτων και λοιπών εναποθέσεων στο μεγαλύτερο τμήμα της Β' λουρνησίδας και σε κάποια σημεία έως το βάθος του υδροφόρου ορίζοντα, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν ως αδρανή για τη δημιουργία τεχνητού τείχους. Ταυτόχρονα καταστράφηκε ή επικωματώθηκε μεγάλο μέρος της παράκτιας βλάστησης, καθιστώντας αυτό το τεχνητό πλέων φραγμό πολύ πιο ευάλωτο στη θαλάσσια διάβρωση και σε συνεχόμενο μήκος ακτογραμμής τουλάχιστον 600 μέτρων σε σχέση με τα 50 περίπου μέτρα όπου δημιουργούσαν πρόβλημα στο παρελθόν.

5) ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ δρόμου από το κεντρικό έως το νοτιότερο τμήμα της λουρνησίδας αλλοιώνοντας τις φυσικές συνθήκες προσβασιμότητας των τροχοφόρων τόσο στο παραλίμνιο όσο και στο παραθαλάσσιο τμήμα της λουρνησίδας. Χάρη στη συνεκτικότητα που αποκτά η υγρή λεπτόκοκκη άμμος* σε συνδυασμό με το αργιλώδες υπόστρωμα, τα τροχοφόρα θα έχουν πανεύκολη πρόσβαση στο συγκεκριμένο δρόμο από Βορά μέσω του παραλιακού τμήματος. Στη συνέχεια έστω και με τη περιστασιακή τους παρουσία ή με τους προβολείς τους τη νύχτα θα υποβαθμίζουν την πανίδα του υγρότοπου, πανικοβάλλοντας την ορνιθοπανίδα που φωλιάζει εκεί εκδιώκοντάς την.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΥΘΑΙΡΕΣΙΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΙΝΙΑ

Αλγεινή εντύπωση προκάλεσε πρόσφατη επιστολή του Οικοδομικού Συνεταιρισμού Ελλήνων Δικαστών και Εισαγγελέων προς το Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου της περιοχής του Σχοινιά, για διατήρηση των ταβερνών που λειτουργούν παράνομα πάνω στο «κύμα» και μέσα στην προστατευόμενη περιοχή.

Όπως καταγγέλλουν το δίκτυο ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS και η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία η επιστολή που συνοδεύεται από πρόταση τροποποίησης του σχετικού Προεδρικού διατάγματος περιείχε αστεία επιχειρήματα του στυλ «οι ταβέρνες προστατεύουν την περιοχή από πυρκαγιές ή έκνομες ενέργειες, παραβλέποντας το γεγονός ότι η ύπαρξη ταβερνών αποτελεί έκνομη ενέργεια ενώ η χρήση βενζινογεννητριών για την ηλεκτροδότηση τους δημιουργεί κινδύνους για πιθανή πρόκληση φωτιάς!

Η ιστορία αυτή χρονολογείται από το 1999 όταν η πολιτεία έκρινε ως κατεδαφιστέες, 8 αυθαίρετες ταβέρνες στην παραλία του Σχοινιά, ενός σημαντικού βιοτόπου στην παραλία του Μαραθώνα, γνωστού για το παράκτιο δάσος της κουκουναριάς. Η Περιφέρεια Αττικής όμως ουδέποτε προχώρησε στην υλοποίηση της απόφασης.

Το Προεδρικό διάταγμα που ίδρυσε το Πάρκο, επιχείρησε να νομιμοποιήσει τις υπάρχουσες ταβέρνες και να επιτρέψει την κατασκευή νέων, γεγονός που απετράπη από 2 αποφάσεις του Ετμήματος του Συμβουλίου της επικρατείας με το αυτονόητο σκεπτικό ότι δε συνάδει η λειτουργία ταβερνών και εστιατορίων στην «καρδιά» ενός Εθνικού Πάρκου.

Μετά πολλές πιέσεις, το 2009 ο Δήμος Μαραθώνα ανακαλεί τις άδειες λειτουργίας που παρανόμως είχε χορηγήσει, ωστόσο με τη χρήση ένδικων μέσων οι ταβέρνες συνεχίζουν να λειτουργ-

γούν κανονικά.

Το θέμα έχει φτάσει και στα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχουν ήδη κάνει σχετικές προειδοποιήσεις για πρόστιμα αν συνεχιστεί αυτή η έκνομη κατάσταση...

Μια μικρή λεπτομέρεια: ένα μεγάλο κομμάτι του πάρκου είναι ιδιωτικό και ανήκει στο συνεταιρισμό των Δικαστών!

Κάτι μας θυμίζει αυτή η διαιώνιση της αυθαιρεσίας μέσα σε προστατευόμενη περιοχή. Πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής δικαστικές αποφάσεις, καταγγελίες Φορέων και Οικολογικών οργανώσεων με το πρόβλημα να παραμένει. Αυτό που αλλάζει είναι το όνομα. Ταβέρνες στη παραλία του Σχοινιά από τη μία, Σαμαρέικα στο δάσος της Στροφυλιάς από την άλλη. Κοινός παρανομαστής ένας κράτος απρόθυμο να εφαρμόσει τη νομιμότητα και να προσπείσει ουσιαστικά το φυσικό μας πλούτο. Ελλάς το μεγαλείο σου...

ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ: ΔΥΣΟΙΩΝΕΣ ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Αρνητικό διαμορφώνεται το κλίμα στην εγκατάσταση φωτοβολταϊκών ιδιαίτερα από τους μικρούς παραγωγούς.

Σύμφωνα με πρόσφατη απόφαση του ΥΠΕΚΑ, υπήρξε νέα μείωση των εγγυη-

μένων τιμών και παράλληλα «πάγωσαν» χιλιάδες επενδύσεις στην Πελοπόννησο αφού η περιοχή ανακηρύχθηκε ως κορεσμένη.

Σύμφωνα με ανακοίνωση του Πανελληνίου Συνδέσμου Εγκαταστατών Οικιακών Φ/Β ΗΛΙΟΣ οι αιτίες που επικαλείται το υπουργείο για ελλείμματα (400εκατ. ευρώ) στον «Λειτουργό Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας» ΛΑΓΗΕ, είναι σαθρές αφού οφείλονται κυρίως στα χρωστούμενα των εταιριών ENERGA και HELLAS POWER, αλλά και στην μη είσπραξη του ειδικού τέλους από τους λογαριασμούς της ΔΕΗ που λόγω χαρατσιού παραμένουν απλήρωτοι...

Σε κάθε περίπτωση όπως επι-

σημαίνει ο σύνδεσμος οι αποφάσεις αυτές δημιουργούν άμεσα 25-30000 νέους ανέργους που έρχονται να προστεθούν στις στρατιές των υπαρχόντων...

Τη στρεβλή εικόνα λειτουργίας του συστήματος, συμπληρώνει το γεγονός ότι το 60% των εσόδων από το τέλος ΑΠΕ πηγαίνει για επιδότηση των προμηθευτών ορυκτών υλών(!)

Φυσικά από αυτές τις αποφάσεις θίγονται αποκλειστικά οι μικροί παραγωγοί αφού οι επενδύσεις καθίστανται ασύμφορες λόγω υψηλού κόστους δανεισμού από τις τράπεζες ενώ μένουν αλώβητες οι μεγάλες πολυεθνικές εταιρίες όπου τα υλικά κατασκευής Φ/Β που χρησιμοποιούν είναι κατά 95% εισαγόμενα, απαιτούν μηδενικό προσωπικό για τη λειτουργία τους και τα κέρδη τους εξάγονται απ ευθείας στο εξωτερικό.

Το αρνητικό κλίμα για την εγκατάσταση οικιακών Φ/Β έρχεται να συμπληρώσει το γεγονός ότι η καθυστέρηση των ληξιπρόθεσμων οφειλών φωτοβολταϊκής ενέργειας ανέρχεται στους 3-5 μήνες!

Ήδη από τον προηγούμενο Ιούλιο κατατέθηκαν οι πρώτες αποφάσεις δικαστικής κατάσχεσης στον ΛΑΓΗΕ, έπειτα από σχετικές προσφυγές που έκαναν απλήρωτοι παραγωγοί.

Είπατε τίποτα για βιώσιμη ανάπτυξη των ΑΠΕ στην Ελλάδα;

...Η «ΗΘΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΜΟΔΑΣ» ΒΟΗΘΑ ΤΗΝ ΑΦΡΙΚΗ!

Οκτώβρης έφθασε φέτος στη μικρομέγαλη πόλη μας με πολύ ζεστές μέρες και δροσερές νύχτες. Το **Φθινόπωρο** προχωράει κανονικά κι εμείς κινούμαστε σπασμωδικά μέσα στην αβεβαιότητα της επόμενης μέρας καθώς η περιβόητη «**οικονομική κρίση**», (που όπως φαίνεται ξαπλώνεται αργά και σταθερά σε όλη την **υφήλιο**), προσπαθεί να δηλητηριάσει τις ζωές μας. ...Όμως, πάντα θα υπάρχουν κάποια γεγονότα και ειδήσεις, που επειδή μας γεμίζουν **αισιοδοξία** και μας αναπτερώνουν το **ηθικό**, τα αναζητούμε με ...φανατισμό για να παρηγορούμαστε! Για παράδειγμα, διαβάσαμε πρόσφατα ότι στη **Γενεύη** και στο **Κέντρο Διεθνούς Εμπορίου (ΙΤC)** -ενός κοινού οργάνου του **ΟΗΕ** και του **Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου**- έχει τα τελευταία χρόνια καθιερωθεί η **Ηθική Πρωτοβουλία Μόδας**. Δηλαδή, ένα επιχειρηματικό μοντέλο, ένα σύστημα σα να λέμε, που δίνει εργασία και κατά συνέπεια αξιοπρέπεια σε κατοίκους πάμφτωχων περιοχών του πλανήτη και κυρίως της **Αφρικής!** Οι ιδρυτές της, μάλιστα, είναι πεπεισμένοι ότι είναι εφικτό ένα διαφορετικό είδος μόδας, με **κοινωνικές** και **περιβαλλοντικές ευαισθησίες**.

Έτσι, αυτή τη στιγμή στο **Ναϊρόμπι**, την πρωτεύουσα της **Κένυας**, οι **φτωχότεροι των φτωχών** – δηλ. **γυναίκες** της φυλής **Μασάι**, που έχουν ξεφύγει από πολυγαμικούς άντρες, καθώς και τεχνίτες από χαοτικές φτωχογειτονίες της πόλης - φτιάχνουν

τσάντες για δυτικούς μοδάτους σχεδιαστές, οι οποίοι τις πουλούν στη συνέχεια σε πλουσίους. Ετησίως, μάλιστα, δημιουργούν 8.000 τσάντες Βίβιαν Γουέστγουντ, χρησιμοποιώντας δεξιότητες, τις οποίες μαθαίνουν από τα παιδικά τους χρόνια όπως το **ράψιμο** και **κέντημα**. Επίσης, ανάμεσα στα προϊόντα που παρασκευάζονται εκεί συγκαταλέγεται και η συλλογή τσαντών των Carmina Campus, Στέλλα Μακ Κάρτνεϊ, Ιλαρία Βεντουρίνι Φέντι και η αυστραλιανή μάρκα Σας & Μπάιντ. Ακόμα-ακόμα, μετατρέπουν παραπεταμένα αντρικά πουκάμισα σε φόδρες για τσάντες, εφαρμόζοντας έτσι στην πράξη την οικολογικότητα τακτική της ...**επαναχρησιμοποίησης!**

Τελικά, φαίνεται ότι στο τοπικό παράρτημα του ΙΤC οι κενυάτες τεχνίτες και ...τεχνίτριες δουλεύοντας υπό **δίκαιες προδιαγραφές** εργασίας κερδίζουν από 5 έως 11 δολάρια την ημέρα, αναλόγως των προσόντων τους. Λόγω του χαμηλού κόστους ζωής εκεί, το εισόδημα ενός ατόμου επαρκεί να στηρίξει και άλλα έξι-επτά μέλη της οικογένειας και αυτό σημαίνει συχνά ότι για **πρώτη φορά** τα παιδιά της οικογένειας θα μπορέσουν φέτος τουλάχιστον να πάνε **σχολείο!**

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ...!

Οαμερικανός περιβαλλοντολόγος **Ντένις Μίντους**, (στη φωτο), επίτιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου του **Νιου Χαμσάιρ** και πρόεδρος του **Εργαστηρίου Διαδραστικής Μάθησης**, είναι άλλη μια σύγχρονη «Κασσάνδρα» προλέγοντας πράγματα δυσάρεστα, που οι άνθρωποι αρνούνται να πιστέψουν!

Ήδη, όμως, από το 1972 προέβλεπε στο βιβλίο του «**Τα όρια της ανάπτυξης**», ότι μέσα στη χρονική περίοδο από λίγο πριν από το 2010 μέχρι περίπου το 2020 θα είχαμε φθάσει σε έναν **παροξυσμό της ανάπτυξης**, η οποία δεν θα μπορεί πλέον παρά να **υποχωρήσει!**

«Αν οι **πλούσιοι** δεν ήταν τόσο **άπληστοι** στα κέρδη τους. Αν οι **φτωχοί** έκαναν λιγότερα παιδιά. Αν ο κόσμος ξαναλογάριαζε το **νόημα** της **ευτυχίας**, τότε θα ήλπιζα, ότι ο πλανήτης μας μπορεί να **σωθεί οικολογικά!** λέει ο ίδιος. Πιστεύει ακράδαντα στη «**αποανάπτυξη**», και σήμερα μας λέει πως δεν έχουν χαθεί όλα και πως αν ανασκουμπωθούμε με **χαρά, καλή διάθεση** και **αδελφοσύνη** θα καταφέρουμε να φτιάξουμε μια φιλόξενη μικρή φωλιά για τα γεράματά μας, ίσως και για τα εγγόνια μας.

Ο Μίντους ξέρει, επίσης, πως δεν θα μπορούσε ποτέ να πείσει κανέναν πολιτικό ή επιχειρηματία για τις αρετές της

«αποανάπτυξης», διότι οι περισσότεροι θεωρούν την έννοια αυτή υπερβολικά **αρνητική**. Εξίσου όμως δεν προτείνει την **πράσινη** ανάπτυξη, την **καθαρή** ανάπτυξη ή την ισορροπημένη ανάπτυξη, μόνο και μόνο για να τους δειλιάσει. «Από τη στιγμή που βάζουμε τη λέξη «**ανάπτυξη**», δεν υπάρχει ελπίδα», τονίζει. Η σωστή έκφραση πρέπει να είναι «**επανάκτηση των ορίων μας**» ως χώρα, ως άτομα, ως πλανήτης και η **οικοδόμηση** μιας **ανθεκτικής οικονομίας**. Στο δε επιχείρημα κατά της «αποανάπτυξης», σύμφωνα με το οποίο μια αποαναπτυξιακή πολιτική θα εξαφάνιζε την ελπίδα των φτωχών χωρών να ξεφύγουν από τη **φτώχεια**, απαντά ότι «αν η ανάπτυξη ήταν ένα **θαυματοργό φάρμακο** κατά της φτώχειας, η φτώχεια δεν θα υπήρχε πια. Αλλωστε πιστεύετε πραγματικά πως αυτοί που προβάλλουν αυτό το επιχείρημα **νοιιάζονται πραγματικά** για την τύχη των φτωχών χωρών; Αν νοιάζονταν θα είχαν λύσει ήδη το πρόβλημα!» Πολύ σωστά!

ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ «ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ...ΤΖΑΜΠΑ» ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ!

Από το 2009 στη **Μυλούζη** της **Αλσατίας** ο 74χρονος **Ροζέρ Βιντεραλτέρ**, (στη φωτο), ίδρυσε το «**Κατάστημα του Τζάμπα**» στηριζόμενος σε ενώσεις πολιτών. Η ιδέα στην οποία βασίστηκε η ίδρυσή του καταστήματος ήταν η **αποφυγή της σπατάλης** και των σκουπιδιών, δίνοντας ευκαιρία δεύτερης ζωής σε αντικείμενα -που ενώ βρίσκονται ακόμη σε καλή κατάσταση τα αποθηκεύουμε στα υπόγεια ή στις σοφίτες μας- ώστε να επωφελούνται αυτοί που πραγματικά τα έχουν ανάγκη. Διότι, στο κατάστημα αυτό, μοναδικό στη Γαλλία, δεν χρειάζεται να είσαι άπορος για να ψωνίσεις. Οποιοσδήποτε πολίτης, πλούσιος ή φτωχός, μπορεί να πάρει **τρία** αντικείμενα της επιλογής του και να φύγει **χωρίς να πληρώσει δεκάρα!**

όλα πολίτης του κόσμου» και διατείνεται κι αυτός ότι «πρέπει να μάθουμε να **ανακυκλώνουμε**, να ξαναχρησιμοποιούμε αυτό που υπάρχει, ώστε να προωθήσουμε έναν τρόπο ζωής βασισμένο στην **αποανάπτυξη**». Η φιλοδοξία του είναι τα καταστήματα αυτά να διαδοθούν στη Γαλλία και στο εξωτερικό, χάρη σε εθελοντές που θα θελήσουν να αντιδράσουν στην κοινωνία της **υπερκατανάλωσης** δημιουργώντας σχέσεις που **δεν είναι βασισμένες στο χρήμα**.

Εντούτοις, τα μηνιαία έξοδα λειτουργίας του καταστήματος, της τάξεως των 500 ευρώ αφού αφαιρεθούν οι επιδοτήσεις, εξασφαλίζονται από **δωρεές ιδιωτών**. Το 2011 και για πρώτη φορά η πόλη της Μυλούζης κατέβαλε στο Κατάστημα του Τζάμπα **επιχορήγηση** 2.000 ευρώ, διότι αναγνώρισε την συμβολή του στο **περιβάλλον** και την **αντίθεσή του στην υπερκαταναλωτική κοινωνία** μας.

Ο Βιντεραλτέρ είναι ένας **οικολόγος** που διετέλεσε από το 1977 ως το 2001 **δήμαρχος** στο **Λούτερμπαχ**, ένα προάστιο της Μυλούζης, και πήρε μεν την ιδέα για τα καταστήματα αυτά από γερμανούς εναλλακτικούς, αλλά την προχώρησε πέρα από τους κύκλους των εναλλακτικών και ευνόησε την κοινωνική μεϊξη. Ως δήμαρχος του Λούτερμπαχ είχε ανακηρύξει την πόλη «**αποπυρηνικοποιημένη**» και ανέγειρε δίπλα στο Μνημείο των Πεσόντων ένα **Μνημείο της Ζωής**, «όπου ένας σιδεράς **διαλύει όπλα** και τα μετατρέπει σε **λουλούδια**»!

Ο αειθαλής Αλσατός δηλώνει «πρώτα απ’

Ο ΑΝΕΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΒΟΗΘΟΣ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ!

Από το 2001 η γερμανική εταιρεία **SkySails** με έδρα το Αμβούργο, χρησιμοποιεί **αιολική ενέργεια** σε **πλοία** της. Ήδη έχει εξοπλίσει έξι πλοία με συστήματα που μοιάζουν με αερόστατα εμβαδού 325 τ.μ. τα οποία ανοίγουν στην πρύμνη του πλοίου,

παράγουν **ενέργεια πρόωσης** και όταν είναι κατάλληλος ο άνεμος, το πλοίο **εξοικονομεί** μέχρι και **35% καύσιμα**, μειώνοντας επίσης τις εκπομπές θερμοκηπικών αερίων. Το αερόστατο συνδέεται με το πλοίο με ένα σχοινί και ελέγχεται από υπολογιστή ώστε να μεγιστοποιούνται τα οφέλη του ανέμου.

Στα άμεσα σχέδια των Γερμανών, τώρα, είναι να εγκαταστήσουν αυτό το σύστημα και στο φορτηγό πλοίο «**Αγία Μαρίνα**» της ναυτιλιακής εταιρείας **Cargill**. Φυσικά, η αιολική ενέργεια δεν αρκεί από μόνη της να κινήσει ένα πλοίο, αλλά βοηθά στη σημαντική **εξοικονόμηση καυσίμων**. Θεωρείται άλλωστε ιδανική για τα **10.000 πλοία** που είναι πιο **αργά** και **μικρά**, τα οποία όμως, μεταφέρουν από 3.000 έως 10.000 τόνους, και αντιστοιχούν στο **ένα πέμπτο του παγκόσμιου στόλου!**

μικρές ΕΙΔΗΣΕΙΣ από το ΜΕΓΑΛΟ κόσμο

Η **Αφρική** βρίσκεται σήμερα στο επίκεντρο μιας επικίνδυνης **σφαγής ελεφάντων**. Ακόμα και μέσα στο **Εθνικό Πάρκο Γκαράμπα**, του **Κονγκό** σκοτώθηκαν πρόσφατα δεκάδες ελέφαντες από ελικόπτερο(!), μάλλον από στρατιώτες της γειτονικής **Ουγκάντας** και μυστηριωδώς εξαφανίσθηκε το **ελεφαντόδοντο**, αξίας μεγαλύτερης του ενός εκατ. δολαρίων. Σύμφωνα με οργανώσεις προστασίας ζώων, δεκάδες χιλιάδες ελέφαντες πέφτουν κάθε χρόνο θύματα **λαθροθήρων** με σκοπό την πώληση του ελεφαντόδοντου. Ειδικό υποστηρίζουν πως το 70% του παράνομα αποκτημένου ελεφαντόδοντου διοχετεύεται στην **Κίνα**, όπου το μισό κιλό πωλείται στο αστρονομικό ποσό των 1.000 δολαρίων.

Το γερασμένο πυρηνικό εργοστάσιο του **Φεσενχάιμ** στην **Ανατολική Γαλλία**, που λειτουργεί από το 1977 στα σύνορα με τη Γερμανία με δύο πυρηνικούς αντιδραστήρες παραγωγικότητας 900 μεγαβάτ ο καθένας, αναφέρθηκε προεκλογικά ότι το 2017 θα αποτελεί παρελθόν. Όμως, αμφιβάλλουμε αν θα αντέξει μέχρι τότε, αφού στις αρχές του Σεπτεμβρίου στην κεντρική **πυρηνική μονάδα** υπήρξε μικρή διαρροή ατμού, που είχε ως αποτέλεσμα δύο άνθρωποι να τραυματιστούν ελαφρά στα χέρια. Σύμφωνα με τους «Πράσινους» της περιοχής η είδηση αυτή έρχεται απλώς να υπενθυμίσει σε όλο τον κόσμο και σε όλους εκείνους που πιστεύουν πως με την **πυρηνική ενέργεια** δεν τίθεται θέμα **ασφάλειας**, πως πάντα υπάρχει ο κίνδυνος!

ΑΣΤΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ: ΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΙ ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΙ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥΣ

Η απόφαση για τη δημιουργία δημοτικού λαχανόκηπου απ' το Δήμο Πατρέων, αλλά και η σχετική ημερίδα που διοργανώθηκε στην πόλη μας απ' το ΓΕΩΤΕΕ στις 19-9-2012 μας έδωσαν την αφορμή να ασχοληθούμε με το θέμα της αστικής γεωργίας σε μια περίοδο που όλο και περισσότεροι συμπολίτες στρέφονται προς αυτήν αναζητώντας διεξόδους απασχόλησης αλλά και επιβίωσης.

Η δραματική αύξηση της ανάγκης, για την εξασφάλιση των καθημερινών μέσων επιβίωσης και η ανυπαρξία κεντρικής κοινωνικής πολιτικής από την κυβέρνηση, οδήγησε το δήμο Πατρέων στην απόφαση να δημιουργήσει δημοτικό λαχανόκηπο. Η σχετική δράση εντάσσεται στο πλαίσιο του προγράμματος «ενάντια στη φτώχεια» και αφού λάβει το πράσινο φως από το Δημοτικό Συμβούλιο, η δημοτική αρχή θα ξεκινήσει τις διαδικασίες για την αξιοποίηση έκτασης στην περιοχή της Παραλίας Πατρέων.

Όπως έγινε γνωστό σε συνέντευξη τύπου θα αναζητηθούν και

άλλες εκτάσεις εντός των ορίων του Δήμου Πατρέων, για τη δημιουργία και άλλων λαχανόκηπων. Η δημοτική έκταση για το λαχανόκηπο είναι εξασφαλισμένη και αρδευόμενη. Το Δημοτικό Συμβούλιο έχει ήδη εγκρίνει το πρόγραμμα για τη δημιουργία του λαχανόκηπου και απομένει να εγκριθεί και η έκταση των 17 στρεμμάτων.

Το πρόγραμμα χρηματοδοτεί τρεις θέσεις εργασίας (γεωπόνου, κοινωνικού λειτουργού και φύλακα) ενώ την έκταση των 17 στρεμμάτων στην Παραλία, θα κληθούν να καλλιεργούν 100 με 120 οικογένειες, που θα επιλεγούν από εκείνες που είναι εγγεγραμμένες στην Τράπεζα Τροφίμων. Οι οικογένειες αυτές, θα καλλιεργούν το λαχανόκηπο για δική τους χρήση και αν θέλουν, από την παραγωγή, θα προσφέρουν και στην Τράπεζα Τροφίμων, προκειμένου να διανέμονται και σε άλλες οικογένειες.

Η ημερίδα του ΓΕΩΤΕΕ

Στην εξαιρετικά ενδιαφέρουσα ημερίδα του ΓΕΩΤΕΕ στις 19-9-2012 με θέμα «Αστική γεωργία: Δημοτικοί και συλλογικοί λαχανόκηποι και ο ρόλος τους» παρουσιάστηκε η κοινωνική διάσταση της αστικής γεωργίας και αναλύθηκε ο ρόλος που μπορούν να έχουν οι δημοτικοί λαχανόκηποι στη στήριξη πολιτών που αντιμετωπίζουν μεγάλα οικονομικά προβλήματα, λόγω της κρίσης.

Στην ημερίδα μίλησαν και μετέφεραν τις εμπειρίες τους γεωτεχνικοί, υπεύθυνοι αστικών λαχανόκηπων, ο κ. Τίκος από το Δήμο Λάρισας και η κ. Μαλτέζου από το Δήμο Ελληνικού, όπου εφαρμόζονται ήδη προγράμματα δημοτικών λαχανόκηπων για άνεργους και άλλες ευαίσθητες κατηγορίες πολιτών.

Στην αρχή της ημερίδας η κ Μαρία Ζάγκλα γεωπόνος Msc αναφέρθηκε στο ρόλο των δημοτικών και συλλογικών λαχανόκηπων παρουσιάζοντας το ιδιαίτερα χαρακτηριστικό παράδειγμα της Κούβας.

Το παράδειγμα της Κούβας

«Το 1991 η Κούβα για να αντιμετωπίσει την επερχόμενη λιμοκτονία και τα προβλήματα που δημιουργούσε στον επισιτιστικό τομέα η κατάρρευση της ΕΣΣΔ αλλά και το συνεχιζόμενο εμπάργκο από τις ΗΠΑ, η κυβέρνηση της Κούβας, οργάνωσε σε ελάχιστο χρονικό διάστημα, μεγάλους λαχανόκηπους γύρω από τις πόλεις και επέτρεψε την καλλιέργεια γης για παραγωγή τροφίμων και σε όλα τα άδεια οικοπέδα εντός των πόλεων, ακόμα και στους ακάλυπτους χώρους των κυβερνητικών κτιρίων.

Η ανταπόκριση του κόσμου ήταν άμεση: η άσκηση της αστικής γεωργίας, η καλλιέργεια δηλαδή γύρω και μέσα στον αστικό ιστό, βοήθησε ουσιαστικά στην αναστροφή της οξείας αυτής επισιτιστικής κρίσης, και σε λιγότερο από 2 χρόνια η Κούβα είχε αντιμετωπίσει οριστικά το κρίσιμο αυτό πρόβλημα, ενώ μέσα σε μια 10ετία, μόνο στην Αβάνα, υπήρχαν περισσότεροι από 8.000 επίσημα αναγνωρισμένοι αστικοί λαχανόκηποι οργανωμένοι σε διάφορους χώρους, από ατομικά οικοπέδα έως μεγάλα κρατικά αγροκτήματα - όλοι βιολογικοί, οι οποίοι παρήγαγαν περίπου το 50% των λαχανικών όλης της χώρας. Η κατάσταση αυτή διατηρείται ως και τώρα. Η Αβάνα λοιπόν θεωρείται σήμερα η πρωτεύουσα της αστικής γεωργίας».

Αναφερόμενη στις αιτίες ανάπτυξης της αστικής γεωργίας η κ. Ζάγκλα ανέφερε μεταξύ άλλων:

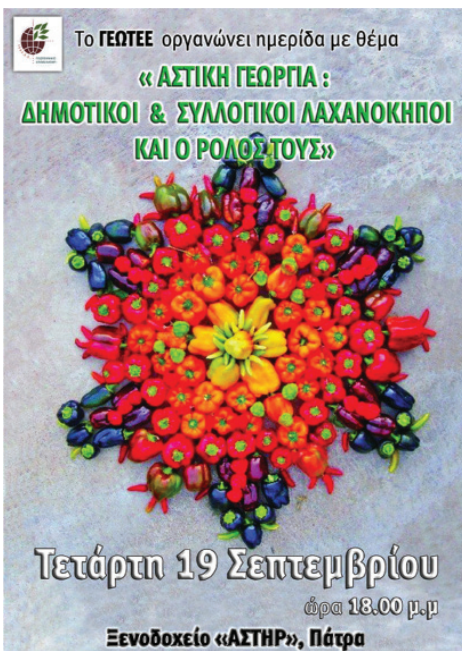
«Οι αιτίες ανάπτυξης της αστικής γεωργίας δεν ήταν πάντα η αντιμετώπιση μιας σοβαρής επισιτιστικής κρίσης, όπως αυτή στην οποία αναφερθήκαμε, ωστόσο στις περισσότερες περιπτώσεις σχετίζεται με την οικονομική κρίση και την διαρκή επιδείνωση της αγοραστικής δύναμης των πολιτών, λόγω της δυνατότητας που παρέχει για στήριξη του εισοδήματος μέσω της μείωσης των δαπανών για τρό-

φιμα, έστω σε μικρές ομάδες του πληθυσμού. Και άλλες όμως αιτίες όπως η ανάγκη επανασύνδεσης της αστικής ζωής με την φύση, η αδήριτη ανάγκη δημιουργίας βιώσιμων πόλεων, τα όλο και αυξανόμενα διατροφικά σκάνδαλα, έχουν αποτελέσει σημαντικές αιτίες ανάπτυξης της αστικής γεωργίας.

Πέραν του οικονομικού οφέλους για ευάλωτες κυρίως ομάδες πολιτών, η δημιουργία οργανωμένων αστικών λαχανόκηπων, αποτελεί μια φιλοπεριβαλλοντική χρήση της γης, που υπηρετεί τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης, συνδέει αρμονικά τα πεδία ΓΕΩΡΓΙΑ - ΔΙΑΤΡΟΦΗ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΑΣΤΙΚΟ ΤΟΠΙΟ και προσφέρει στο κοινωνικό σύνολο, πολλαπλά οφέλη

Επισημαίνεται ότι δεν υπάρχει η αυταπάτη ότι η ανάπτυξη οργανωμένων αστικών λαχανόκηπων αποτελεί λύση ή αντίδοτο στην οικονομική κρίση που βιώνουμε. Μπορούν όμως να συμβάλουν, κατά το ποσοστό που τους αναλογεί, στην μερική ελάφρυνση του οικογενειακού προϋπολογισμού μεγάλου αριθμού πολιτών και αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό, σε συνδυασμό βεβαίως, και με τα λοιπά περιβαλλοντικά και κοινωνικά οφέλη»

Ο αυτοδιαχειριζόμενος αγρός του Ελληνικού

Της Παναγιώτας Μαλτέζου Τεχνολόγου Γεωπόνου, μέλους & εκπροσώπου του Αυτοδιαχειριζόμενου Αγρού στο Ελληνικό

Το ξεκίνημα

Η «Πρωτοβουλία για έναν Αυτοδιαχειριζόμενο αγρό στο Ελληνικό», είναι μια ανεξάρτητη ομάδα πολιτών η οποία ιδρύθηκε από την Συνέλευση της 17ης Ιανουαρίου 2011 στο Πολιτιστικό Κέντρο Ελληνικού, αφού είχε προηγηθεί κάλεσμα της ομάδας πρωτοβουλίας και κατάθεση προτάσεων προς τον Δήμο Ελληνικού για «Νέες παραγωγικές δραστηριότητες στον αστικό χώρο» . Με βασικό στόχο την διάσωση του χώρου του πρώην αεροδρομίου από την εκποίηση και δείχνοντας το

δρόμο για αξιοποίησή του με ήπιες κοινωνικές χρήσεις, που δεν ενέχουν περαιτέρω δόμησή του μας παρακωρήθηκε για την δημιουργία αστικού αγρού ο χώρος 2,5 στρεμμάτων από τον Δήμαρχο Ελληνικού -Αργυρούπολης Κο Κορτζιδη ο οποίος στηρίζει την προσπάθειά μας . Ο χώρος ανήκει στην πρώην Αμερικάνικη Βάση και αποτελεί τμήμα της ευρύτερης έκτασης του αεροδρομίου ,την οποία το κράτος σκοπεύει να πουλήσει .

Λαχανόκηπος

Οι Αρχές

Ο Αυτοδιαχειριζόμενος Αγρός στο Ελληνικό διέπεται από τις αρχές της εναλλακτικής, κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και της βιωσιμότητας . Πιστεύει σε ένα άλλο μοντέλο ανάπτυξης και οργάνωσης της οικονομίας και των κοινωνιών όπου η ζωή, ο πλουραλισμός, η αυτοδιαχείριση, η περιβαλλοντική και κοινωνική δικαιοσύνη ορίζουν μια αλληλέγγυα οικονομία διαφοροποιημένη από το μοντέλο της σημερινής πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής οργάνωσης το οποίο χαρακτηρίζεται από την απληστία, τον ανταγωνισμό , τον ατομικισμό, και τη βία κατά των προσώπων.

Η αλληλέγγυα οικονομία είναι ένα κοινωνικό κίνημα που, προωθεί τρόπους οργάνωσης που προάγουν την ελευθερία του ατόμου και συμβάλλει στην εδραίωση μιας πραγματικής οικονομικής και πολιτικής δημοκρατίας. Η δημιουργία του αγρού είναι μια συλλογική προσπάθεια απάντησης στην περιβαλλοντική , οικονομική και κοινωνική κρίση που μαστίζει την Ελληνική κοινωνία .

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: Στην Αττική η γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας, όπως και τα περιστασιακά δάση, κινδυνεύουν από την άναρχη διασπορά δραστηριοτήτων και από την χωρίς συγκροτημένο σχέδιο επέκταση της τουριστικής και οικιστικής δραστηριότητας. Στα Μεσόγεια, τεράστιες εκτάσεις γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας καταστράφηκαν για τη δημιουργία του νέου αεροδρομίου. Η υπόσχεση για μητροπολιτικό πάρκο στο Ελληνικό, σαν αντίβαρο στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του νέου αεροδρομίου, μπορεί να συνδυαστεί με την κωροθέτηση, αστικών αγρών που θα καλλιεργούνται οικολογικά , θα σέβονται τους φυσικούς πόρους, και θα λειτουργούν ως εργαστήρια εκπαίδευσης και επανασύνδεσης του αστικού πληθυσμού με την παραγωγή και την αξία της τροφής .

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ: Στη σημερινή εποχή, οι πο-

λίτες βιώνουν έντονα προβλήματα ανεργίας και έχουν ανάγκη από διεξόδους επιβίωσης. Πρέπει λοιπόν να αποκτήσουν τη λογική του “οικονομικού κλεφτοπόλεμου” και να δημιουργήσουν όρους μιας παράλληλης οικονομίας μέσα από τοπικές συμμετοχικές διαδικασίες του πολίτη. Στόχος είναι η απασχόληση ανέργων ή πολιτών με χαμηλό εισόδημα στην παραγωγή ποιοτικών προϊόντων διατροφής μέσω της τοπικής γεωργίας, η απελευθέρωση της γεωργικής παραγωγής από την εμπορική κερδοσκοπία και η καταναλωτική αυτάρκεια. Η αστική γεωργία μπορεί και πρέπει να αποτελέσει έναν σημαντικό πόρο για τους κατοίκους των μεγάλων αστικών κέντρων .

ΚΟΙΝΩΝΙΑ: Το μοντέλο της ανάπτυξης που βασιζόταν στο τσιμέντο και την υπερκατανάλωση έχει αποδειχθεί αδιέξοδο. Η κοινωνία έχει ανάγκη από μια ανάπτυξη βιώσιμη, βασισμένη σε παραγωγικές δραστηριότητες. Πρέπει δηλαδή ο καταναλωτής να μάθει να παράγει και να επαναπροσδιορίσει την αξία της τροφής . Επίσης στέλνει το μήνυμα <<όταν παράγω μπορώ να έχω και ένα μέρος από την ελευθερία μου >> εν δυνάμει ανεξαρτητοποιούμαι από πολυεθνικές που με θέλουν καλό καταναλωτή έτοιμο να αγοράσω το σπόρο και το λίπασμα που έχουν

ετοιμάσει να μου πουλήσουν .

Στόχος μας είναι να επαναπροσδιορίσουμε αξίες που χάνονται λόγω της εμπορευματοποίησης της διατροφής μας. Αλλάζοντας το σύστημα διατροφής, ρίχνουμε τις δικές μας ρίζες στο χώμα. Πρέπει και οι επόμενες γενιές να δεθούν με τη γη, να κατανοήσουν τους βιολογικούς κύκλους, και να διακοπεί η πορεία προς μία ολοένα πιο παθητική, αλλοτριωμένη ζωή στην πόλη. Με τον Αυτοδιαχειριζόμενο Αγρό εναντιωνόμαστε ενεργά σε ένα σύστημα που στηρίζεται στην διάσπαση και τον ατομισμό, στον υλικό πλουτισμό και την αλόγιστη κατανάλωση. Δραστηριοποιούμαστε με πολλή προσωπική εργασία και με μοναδικό μέλημα το συλλογικό όφελος. Η καλλιέργεια είναι δηλαδή μη κερδοσκοπική.

Η δράση μας αυτή, μέσα από τις αρχές της συλλογικότητας, της συντροφικότητας, της ισονομίας και της συνεχούς εκπαίδευσης, μπορεί να αποτελέσει ταυτόχρονα εργαστήριο έρευνας για την ανάπτυξη ενός νέου τύπου κοινωνικών και οικονομικών δραστηριοτήτων, να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ αστών και αγροτών και να φέρει κοντά στην φύση τον άνθρωπο της πόλης. Η ομαδικότητα, η συνεργασία, η συντροφικότητα, το κοινό όνειρο, θα μας δείξουν έναν δρόμο για έξοδο από την κρίση, κυρίως την κοινωνική.

συνέχεια στη σελίδα 10

Οι Στόχοι

Ο βασικός στόχος μας είναι να παραμείνει ο δημόσιος χαρακτήρας στο πρώην αεροδρόμιο, ο χώρος να αξιοποιηθεί με ήπιες μορφές κοινωνικής χρήσης (εκπαιδευτικούς αγρούς - πάρκο) και να λειτουργήσει ως πνεύμονας πρασίνου με όλα τα περιβαλλοντικά -κοινωνικά και οικονομικά οφέλη που μπορεί να συνεπάγεται αυτό. Ειδικότερα, ο αυτοδιαχειριζόμενος αγρός μπορεί να λειτουργήσει ως:

- Σημείο συνάντησης κοινωνικών κινημάτων για την διαχείριση των ελεύθερων χώρων, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες για συζητήσεις, προβολές, γιορτές, παράλληλες εκδηλώσεις.
- Χώρος έκφρασης για δραστηριότητες «Κοινωνικής Οικονομίας», προωθώντας μορφές κοινωνικής αλληλεγγύης που αφορούν ομάδες άνεργων, νέων, γυναικών, συνταξιούχων, μεταναστών κ.ά.
- Χώρος αστικής κηπουρικής για κατοίκους της ευρύτερης περιοχής, με παράλληλη παρακολούθηση μαθημάτων.
- Χώρος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για την δημιουργία

σχολικών κήπων, την ευαισθητοποίηση σε θέματα κομποστοποίησης, ανακύκλωσης και προστασίας της βιοποικιλότητας.

- Τράπεζα διατήρησης του γενετικού πλούτου της χώρας μας, με τοπικές ποικιλίες σπόρων κηπευτικών.
- Φυτόριο παραγωγής πολλαπλασιαστικού υλικού οπωροκηπευτικών.
- Χώρος γευσιγνωσίας και προβολής των προϊόντων της κηπουρικής, με παράλληλη λειτουργία συλλογικής κουζίνας..

Λαχανόκηπος Λάρισας

Η Οργάνωση

Για την καλύτερη οργάνωση του χώρου του αγρού αλλά και του χρόνου μας, υπάρχουν ομάδες εργασίας με υπεύθυνη Τεχνολόγο Γεωπόνο και μέλη που καθορίζουν τα ακόλουθα :

- Καθορισμός συστήματος αμειψισποράς, συγκαλλιέργειες, φυτεύσεις
- Δημιουργία αρδευτικού δικτύου, καθορισμός βαρδιών για το χειροκίνητο πότισμα, αυτοματισμοί
- Σπόροι: εύρεση, διατήρηση ή συλλογή από τα μητρικά φυτά, επεξεργα-

σία, φύλαξη, δημιουργία σπορειών

- Κομποστοποίηση οικιακών απορριμμάτων, λιπάνσεις
- Φυτοπροστασία, παρασκευή εκχυλισμάτων, βαμμάτων κλπ
- Αντιμετώπιση ζιζανίων

Οι εργασίες που πρέπει να γίνουν καθώς και οι οδηγίες σχετικά με τον τρόπο εκτέλεσής τους, καθορίζονται από την υπεύθυνη Τεχνολόγο Γεωπόνο. Οι εργασίες είναι, κατά σειρά προτεραιότητας, πρώτα οι επείγουσες και πιο σπουδαίες και μετά

οι δευτερεύουσες. Το πρόγραμμα των εργασιών σε εβδομαδιαία βάση αναρτάται στο διαδίκτυο αλλά και στον αγρό έτσι ώστε να ενημερώνονται τα μέλη εγκαίρως. Επίσης σε στεγασμένο χώρο του αγρού, υπάρχει βιβλίο επισκεπτών όπου ο καθένας που επισκέπτεται τον αγρό για οποιοδήποτε λόγο (ακόμα και για απλή παρατήρηση), συμπληρώνει τα στοιχεία του μαζί με τον χρόνο που βρισκόταν εκεί και το είδος εργασίας που εκτέλεσε.

Η Οικολογική Διαχείριση

Ο αυτοδιαχειριζόμενος αγρός στο Ελληνικό δεν διαφέρει σε τίποτα από έναν οικολογικά διαχειριζόμενο λαχανόκηπο όπου και αν βρίσκεται αυτός. Έχει ως πρότυπο παραγωγής την βιωσιμότητα (αιεφορία) όπου ο στόχος παραγωγής προϊόντων είναι σε αρμονική συνύπαρξη με το φυσικό περιβάλλον και οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιεί δεν πρόκειται να λείψουν ούτε στις παρούσες ούτε και στις μελλοντικές γενεές.

Απολογισμός

Σήμερα εκτός από τα πολυάριθμα μέλη του, τον αγρό επισκέπτονται συλλογικότητες, φορείς, μέσα μαζικής ενημέρωσης, σχολεία προκειμένου να δουν το εγχείρημά μας από κοντά και να ενημερωθούν αναλυτικά για τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας του.

Τα μέλη, οι φίλοι και οι επισκέπτες μας έχουν διαφορετικό κοινωνικό προφίλ, μορφωτικό επίπεδο και μεγάλο ηλικιακό εύρος το οποίο ξεκινά από 2 μηνών έως 90 χρόνων. Το θετικό και παρήγορο είναι ότι όλο και νεότερες ηλικιακές ομάδες μας επισκέπτονται και ζητούν να μάθουν πως μπορούν να εργαστούν αλλά και πως πρέπει να χειρίζονται έναν οικολογικό λαχανόκηπο.

Τα παιδιά μαθαίνουν τον κύκλο ζωής των φυτών και επιτέλους ότι αυτά δεν φυτρώνουν στα τελάρα και τα ράφια του σουπερ μάρκετ αλλά στη γη και χρειάζονται κόπο για να γίνουν. Γεύονται γνήσιους και νό-

στιμους καρπούς και λαχανικά που βοήθησαν και αυτά να παραχθούν. Μαθαίνουν επίσης μέσα από την παρατήρηση, την τροφική αλυσίδα και πως χτίζεται η οικολογική ισορροπία σε ένα διαταραγμένο οικοσύστημα όπως αυτό της πόλης.

Η ομάδα πολιτών που δημιούργησε τον αυτοδιαχειριζόμενο αγρό, τα μέλη και οι φίλοι, είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένοι σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος και την ορθολογική αξιοποίηση των ελεύθερων χώρων. Αυτό είναι απόρροια της εκτίμησης ότι, η διατήρηση και η αύξηση των ελεύθερων χώρων καθώς και η συντήρηση του εναπομείναντος φυσικού περιβάλλοντος ταυτίζεται με την αξιοπρεπή διαβίωση του αστικού πληθυσμού και είναι δικαίωμα κάθε πολίτη.

Έχουμε καταλάβει όλοι ότι δεν νοείται πρόοδος και ανάπτυξη όταν αναφερόμαστε μονόπλευρα στην παραγωγή απλά «μεγαλύτερης ποσότητας» υλικών αγα-

θών. Η ανάπτυξη πρέπει να είναι ποιοτική δηλαδή, ισόρροπη επιδίωξη όλων των ανθρωπίνων αξιών, υλικών και άυλων σε αρμονία με την φύση. Αυτό όμως που πρέπει να γίνει κατανοητό είναι ότι αυτό δεν αφορά μόνο τους οικολόγους, αλλά ολόκληρη την ανθρωπότητα, η οποία μέσα από το τρίπτυχο της «περιβαλλοντικής - οικονομικής - κοινωνικής ανάπτυξης», η ανάπτυξη μπορεί να πάρει την αληθινή της έννοια και το ηθικό της περιεχόμενο και έτσι δεν θα ταυτίζεται πλέον με την μονομερή ανάλωση υλικών αγαθών, αλλά με την βελτίωση της παιδείας και της υγείας, το καλό φυσικό περιβάλλον, την αρμονική συμβίωση των ανθρώπων σε ένα δίκαιο και ειρηνικό κόσμο και τη σταθερή συνεξέλιξη πολιτισμού και φύσης, δηλ. με όλη εκείνη την ποιότητα ζωής που δυστυχώς έπαψε πλέον να είναι προσιτή στον μέσο άνθρωπο.

Δεκάλογος εξοικονόμησης φαγητού!

Το ΜΠΟΡΟΥΜΕ είναι μια Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία που καταπολεμά τη σπατάλη του περισσευούμενου φαγητού και δρα υπέρ της αξιοποίησής του για κοινωφελή σκοπό σε όλη την Ελλάδα.

Η κύρια αποστολή του ΜΠΟΡΟΥΜΕ είναι η καταπολέμηση της σπατάλης φρέσκου φαγητού στην κοινωνία μας, συνδέοντας τους χορηγούς τροφίμων (εστιατόρια, αρτοποιεία, ξενοδοχεία, κλπ) με ιδρύματα, συσσίτια και κοινωνικές υπηρεσίες της περι-

οχής τους. Σε μερικούς μήνες και με τη βοήθεια των εθελοντών μας έχουμε κατορθώσει να προσφέρονται περίπου 5.000 μερίδες φαγητού σε συνανθρώπους με ανάγκη, παρά να καταλήγουν στα σκουπίδια.

Όλη αυτή η προσπάθεια όμως είναι πολύ μικρή σχετικά με την μείωση της σπατάλης φαγητού, που μπορεί να επιτευχθεί στην κοινωνία μας, αν ο καθένας μας ακολουθεί καθημερινά μερικά απλά βήματα, όπως:

1) **Ψωνίστε έξυπνα:** - Προγραμματίστε τα γεύματά σας από πριν, χρησιμοποιήστε λίστες για τα ψώνια, και αποφεύγετε να αγοράζετε προϊόντα από παρόρμηση. Μην υποκύψετε σε προωθητικές ενέργειες μάρκετινγκ, που σας οδηγούν στο να αγοράσετε περισσότερα τρόφιμα από ό,τι χρειάζεστε, ιδιαίτερα για τα ευπαθή είδη. Παρόλο που μπορεί να είναι πιο φθηνά ανά γραμμάριο, συνολικά θα είναι πιο ακριβά αν τελικά πετάξετε μεγάλη ποσότητα από αυτό το τρόφιμο.

2) **Αγοράστε «περίεργα φρούτα»** - Πολλά φρούτα και λαχανικά πετιούνται επειδή δεν έχουν το «σωστό» μέγεθος, σχήμα ή χρώμα. Αγοράζοντας αυτά τα απολύτως καλά «περίεργα φρούτα» στην λαϊκή ή κάπου αλλού, επιβεβαιώνεις ότι αυτά τα τρόφιμα, που αλλιώς καταλήγουν στα σκουπίδια, θα καταναλωθούν.

3) **Μάθετε ποτέ στα αλήθεια «χαλάει» το φαγητό** - Οι περισσότερες ημερομηνίες λήξης είναι ενδεικτικές προτάσεις, που δίνει ο κατασκευαστής για μέγιστη διασφάλιση ποιότητας και αύξηση κατανάλωσης και σίγουρα τα περισσότερα τρόφιμα είναι ασφαλή ακόμα και μερικές μέρες μετά την ημερομηνία λήξης τους.

4) **Προσέξτε το ψυγείο σας** - Ιστοσελίδες σαν το www.lovefoodhatewaste.com μπορούν να σας βοηθήσουν να γίνετε δημιουργικοί με τις συνταγές για να χρησιμοποιήσετε όλα τα φαγητά στο ψυγείο σας, που θα «χαλάσουν» σύντομα.

5) **Χρησιμοποιήστε την κατάψυξη σας** - Τα κατεψυγμένα φαγητά παραμένουν ασφαλή απεριόριστα. Βάλτε φρέσκα προϊόντα και περισσευούμενο φαγητό στην κατάψυξη αν δεν θα προλάβετε να τα καταναλώσετε πριν να χαλάσουν.

6) **Ζητήστε μικρότερες μερίδες** - Πολλές φορές, αν το ζητήσετε, τα εστιατόρια θα σας δώσουν μισές μερίδες, για χαμηλότερη τιμή.

7) **Πάρτε μαζί σας το περισσευούμενο φαγητό σας** - Ζητήστε από το εστιατόριο να βάλουν σε συσκευασία ότι δεν φάτε, για να τα φάτε αργότερα. Αν δεν θέλετε να τα φάτε αμέσως, αποθηκεύστε τα στην κατάψυξη σας. Δυστυχώς, σε αντίθεση με άλλες πλούσιες χώρες, ελάχιστοι Έλληνες παίρνουν μαζί τους το περισσευούμενο φαγητό τους από τα εστιατόρια (ΗΠΑ: 50%).

8) **Λίπασμα** - Χρησιμοποιώντας τα υπολείμματα τροφών για λίπασμα, μπορείτε να μειώσετε τις κλιματικές επιπτώσεις τους, και να ανακυκλώσετε τα θρεπτικά συστατικά τους. Το φαγητό στις βιομηχανικές χώρες αποτελεί 10-15% του συνόλου των απόβλητων, αλλά προκαλεί ένα πολύ υψηλότερο ποσοστό σε εκπομπές μεθανίου από κωματερές.

9) **Μεταδώστε την «έξυπνη» κατανάλωση τροφίμων** - Εντάσσοντας τις παραπάνω συμβουλές στην καθημερινή καταναλωτική συμπεριφορά σας, γίνεστε αυτόματα πρότυπο και πρεσβευτής τέτοιας συμπεριφοράς και για άλλους συνανθρώπους σας, ειδικά για τα παιδιά σας, τα οποία μεγαλώνοντας με τέτοια πρότυπα, με μεγάλη πιθανότητα θα ενστερνιστούν για πάντα την «έξυπνη» κατανάλωση τροφίμων.

10) **Δωρίστε** - Τρόφιμα που δεν τα έχετε αγγίξει, και ειδικά αυτά που δεν αλλοιώνονται, μπορείτε να τα δωρίσετε σε ιδρύματα, συσσίτια και κοινωνικές υπηρεσίες της περιοχής σας, που μπορείτε να βρείτε στον χάρτη μας στο www.boroume.gr. Μπορείτε επίσης να επικοινωνείτε με το ΜΠΟΡΟΥΜΕ στο 210 3237805 210 3237805 ή στο info@boroume.gr εφόσον χρειάζεστε βοήθεια στην δωρεά των τροφίμων σας.

ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ:

επιμέλεια : Γιόγια Πολιτοπούλου

Θύελλα ξεσήκωσε η γαλλική έρευνα για τα μεταλλαγμένα!

Όλοι το ξέραμε, αλλά να, που η γαλλική έρευνα φέρνει τις επιστημονικές αποδείξεις!

Η γαλλική έρευνα, που πραγματοποιήθηκε επί δύο χρόνια, υπό άκρα μυστικότητα, αποδεικνύει ότι πειραματόζωα (αρουραίοι) που τράφηκαν με μεταλλαγμένο καλαμπόκι της αμερικανικής εταιρείας βιοτεχνολογίας **Monsanto** εμφάνισαν **καρκινικούς όγκους** και βλάβες στα νεφρά και το συκώτι. Αντίστοιχα συμπτώματα παρουσίασαν οι αρουραίοι που, στο πλαίσιο της γαλλικής έρευνας, ήπιαν νερό που περιείχε το παρασιτοκτόνο **Roundup** της ίδιας εταιρείας.

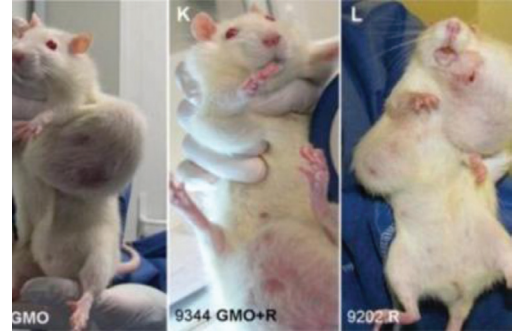
Στο πλαίσιο της έρευνας, οι επιστήμονες χορήγησαν για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα σε μια ομάδα αρουραίων μεταλλαγμένο καλαμπόκι NK603, μια ποικιλία ανθεκτική στο παρασιτοκτόνο Roundup της Monsanto. Παράλληλα χορήγησαν σε μια δεύτερη ομάδα αρουραίων νερό που περιείχε το παρασιτοκτόνο Roundup, σε ποσότητες που είναι επιτρεπτές στις Ηνωμένες Πολιτείες. Όπως διαπίστωσαν οι ερευνητές, με επικεφαλής τον **Δρ. Gilles-Eric Seralini**, και στις δυο περιπτώσεις τα πειραματόζωα εμφάνισαν μαστικούς όγκους και προβλήματα στο συκώτι και τα νεφρά, ενώ πέθαναν νωρίτερα από άλλους αρουραίους που ακολούθησαν κανονικό δια-

τροφολόγιο.

Πιο συγκεκριμένα, το **50%** των αρσενικών και το **70%** των θηλυκών αρουραίων πέθανε πρόωρα. Ειδικά τα θηλυκά, σε ηλικία δυο ετών είχαν αναπτύξει, σε ποσοστό από **50%** ως **80%**, ως και τρεις μεγάλους όγκους, που τα εμπόδιζαν ακόμα και να αναπνεύσουν. Στην υπόλοιπη ομάδα ελέγχου που η διατροφή της δεν περιείχε γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα, πρόωρα πέθαιναν το **30%** των αρσενικών και το **20%** των θηλυκών. Μετά τη δημοσιοποίηση της μελέτης, που διεξήχθη από ερευνητές του πανεπιστημίου της Caen, η κυβέρνηση της Γαλλίας ζήτησε από τις αρμόδιες Αρχές για την υγεία και τη δημόσια ασφάλεια να αξιολογήσουν τα ευρήματα αλλά και να προωθήσουν τη μελέτη στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ασφάλειας Τροφίμων (**EFSA**).

Το περιοδικό **Nouvel Observateur**, που δημοσίευσε πρώτο στη Γαλλία τα αποτελέσματα της έρευνας με τίτλο : «**Yes, GMOs are poisonous!**» (Ναι, τα γενετικά μεταλλαγμένα τρόφιμα είναι δηλητηριώδη) σημειώνει ότι «αν επρόκειτο για φάρμακο, θα έπρεπε αμέσως να αποσυρθεί μέχρι να υπάρξουν περαιτέρω μελέτες» και τονίζει ότι τα αποτελέσματα είναι μια «**βόμβα**» για τη βιομηχανία γενετικά τροποποιημένων τροφίμων.

Ύστερα από τη δημοσιοποίηση ερευνών Γάλλων ερευνητών η Ρωσία και επίσημα απαγόρευσε τις εισαγωγές προϊόντων και πιο ειδικά μεταλλαγμένου καλαμπόκιου που παράγει η εταιρεία **Monsanto**. Το ρωσικό εμπόργκο στα προϊόντα της **Monsanto** αποτέλεσε ένα ισχυρό πλήγμα

στην εικόνα της εταιρείας η οποία προσπαθεί να αποδείξει ότι τα προϊόντα της δε διαφέρουν σε τίποτα από τα φυσικά παραγόμενα., χωρίς να πείθει κανένα πάντως.

Σημειώνεται ότι η εταιρεία **Monsanto** παράγει το **91%** των μεταλλαγμένων σπόρων παγκοσμίως, «**απολαμβάνει**» τον τίτλο της πιο ρυπογόνου και επικίνδυνης εταιρείας στην ιστορία της βιομηχανίας και κατέχει το ρεκόρ των περισσότερων δικαστικών αγωγών και μηνύσεων που έχουν ασκηθεί ποτέ κατά εταιρείας. Σε πάρα πολλές χώρες του κόσμου, υπήρξαν ισχυρά κινήματα κατά της **Monsanto** και του μοντέλου βιομηχανίας που η πολυεθνική εταιρεία χρησιμοποιεί. Οικο-ακτιβιστές και υποστηρικτές της βιολογικής καλλιέργειας έχουν κατηγορήσει την πολυεθνική εταιρεία για τις μεθόδους της, ενώ καταστροφική ήταν η επέλασή της στην Ινδία, όπου διέλυσε την αγροτική παραγωγή, οδηγώντας χιλιάδες αγρότες στην αυτοκτονία.

Ας ελπίσουμε ότι η έρευνα αυτή θα σημάνει τη καμπάνα για αυτές τις βιομηχανίες και για τα κράτη που τις υποστηρίζουν...

Σεμινάριο για τα θαλάσσια θηλαστικά

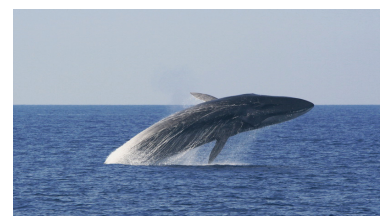
Στις 27 Σεπτεμβρίου 2012 στην αίθουσα της Εταιρείας Κοινωνικής Δράσης και Πολιτισμού **KOINO_TOPIA** πραγματοποιήθηκε το σεμινάριο που διοργάνωσαν οι περιβαλλοντικές οργανώσεις **WWF** Ελλάς και η **ΜΟm** για τα θαλάσσια θηλαστικά των ελληνικών θαλασσών. Μέλη της **ΟΙ.ΚΙ.ΠΑ.** παραβρέθηκαν στο σεμινάριο το οποίο εντάσσεται στις δράσεις περιβαλλοντικής ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης στα πλαίσια του τριετούς ευρωπαϊκού προγράμματος «**Θάλασσα: Μάθε, Δράσε, Προστάτεψε**» που υλοποιούν το **WWF** Ελλάς και η

ΜΟm σε συνεργασία με το **Ινστιτούτο Κητολογικών Ερευνών Πέλαγος** και το **Tethys Research Institute**.

Το πρόγραμμα, μέσα από μια σειρά δράσεων ενημέρωσε το ευρύ κοινό αλλά και τους αρμόδιους φορείς, σχετικά με την παρουσία των 9 μόνιμων θαλάσσιων θηλαστικών στα ελληνικά πελάγη, τις απειλές που αντιμετωπίζουν, τη σημασία τους για το θαλάσσιο περιβάλλον και τις απαραίτητες δράσεις για την προστασία τους.

Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου έγιναν αναλυτικές παρου-

σιάσεις του νομοθετικού πλαισίου προστασίας των θαλάσσιων θηλαστικών, θα δοθούν σαφείς οδηγίες σε περίπτωση παρατήρησης ζώου, στοιχεία επικοινωνίας των αρμόδιων φορέων ενώ θα παρουσιαστεί και ένα ημίωρο ντοκιμαντέρ με τίτλο **Θαλάσσια θηλαστικά**: οι συγγατοίκοί μας των ελληνικών θαλασσών. Σκοπός των σεμιναρίων αυτών που πραγματοποιούνται και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας είναι η παροχή των απαραίτητων γνώσεων προς τους άμεσα εμπλεκόμενους φορείς ώστε να διευκολυνθούν στο έργο της προστα-

σίας των ζώων αυτών. Τα σεμινάρια απευθύνονται και στις τοπικές Αρχές και το Λιμενικό Σώμα.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα «**Θάλασσα: Μάθε, Δράσε, Προστάτεψε / Εκστρατεία Ενημέρωσης για τα θαλάσσια θηλαστικά στην Ελλάδα**» στην ιστοσελίδα www.thalassa-project.gr

Ο φτερωτός κόσμος

(Λιμνοθάλασσας Καλογριάς, δάσος Στροφυλιάς και έλη Λάμιας IBA GR098)

Μετά τις εκτεταμένες αυθαίρετες επεμβάσεις στην προστατευόμενη περιοχή και στο βόρειο τμήμα της λουρνησίδας Κοτυχίου του Εθνικού πάρκου ως φυσικό επακόλουθο της αλλαγής του τοπίου και των βιοτόπων είναι να επηρεάσει και την орνιθοπανίδα. Για το λόγω αυτό ο φτερωτός κόσμος στο τρέχον τεύχος Οκτωβρίου αναφορά πραγματοποιεί σε δυο είδη που παρόλο το κοινό τους όνομα δεν έχουν καμιά σχέση μεταξύ τους. Η σημειακή αναφορά θα γίνει για το παρυδάτιο είδος το νεροχελίδονο (*Glareola pratincola*) και το σχετικά μικρό στρουθιόμορφο το οχθοχελίδονο (*Riparia riparia*).

Νεροχελίδονο

Το παρυδάτιο είδος αναπαράγεται και φωλιάζει κατά αποικίες σε εκτεταμένες ανοιχτές περιοχές στο γυμνό έδαφος με αραιή και χαμηλή βλάστηση πλησίον σε υγροτοπικά οικοσυστήματα. Το νεροχελίδονο (*Glareola pratincola*) διακρίνεται για τις μακριές φτερούγες, τα μακριά πόδια, το κοντόχοντρο κόκκινο ράμφος του ενώ η διαπεραστική έρρινη φωνή μοιάζει σαν του νανογλάρονου.

Το είδος είναι πολύ ευαίσθητο στην ενόχληση και η μείωση των συρρίκνωση των βιοτόπων του για διατροφή και ξεκούραση είναι η κύρια απειλή.

Στο Εθνικό Πάρκο Κοτυχίου Στροφυλιάς θα τα παρατηρήσουμε στα υγρολίβαδα Μετοχίου, στο Κοτύχι και στην Αλυκή Λεχαινών ενώ οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις παρατηρούνται αρχές Σεπτεμβρίου.

Μάλιστα στα πλαίσια του ευρωπαϊκού χρηματοδοτικού περιβαλλοντικού προγράμματος LIFE Nature που διεξήχθη στην περιοχή το 2002-2006 μια από τις πολλαπλές δράσεις που είχε το πρόγραμμα ήταν και η προστασία της φωλεοποίησης του είδους. Για το λόγω αυτό τοποθετήθηκε ηλεκτρική περίφραξη στο Μετόχι γύρω από την αποικία ενώ στη νησίδα του Κοτυχίου ανυψώθηκε για να διατηρείται στεγνή κατά το φώλιασμα.

Νεροχελίδονο

Οχθοχελίδονο

Το οχθοχελίδονο αναπαράγεται κατά αποικίες σε κάθετες αμμώδεις ή χωμάτινες όχθες όπου σκάβει τη φωλιά του μέχρι και ένα μέτρο βάθος. Μάλιστα οι επεμβάσεις που έγιναν από τον

Οχθοχελίδονο

αλιευτικό συνεταιρισμό στη λουρνησίδα του Κοτυχίου για την προστασία της λιμνοθάλασσας από τον κυματισμό η αποικία των οχθοχελιδονων καταστράφηκε ολοκληρωτικά και το τελευταίο τμήμα της αποικίας τους που είχε απομείνει σ' ολόκληρο το βίοτοπο Στροφυλιάς - Κοτυχίου. (Το 80% περίπου της αποικίας είχε καταστραφεί το καλοκαίρι του 1986 με παρόμοιο τρόπο και από τότε ουδέποτε ανέκαμψε).

Τα οχθοχελίδονα ανήκουν στην οικογένεια των χελιδονιών *Hirundinidae* και είναι από τα μικρότερα χελιδόνια. Τον καλοκαιρινό επισκέπτη συχνά τον παρατηρούμε να κάθετα στα σύρματα της ΔΕΗ με όλη την ομάδα ενώ δεκάδες χιλιάδες περνούν από το Κοτύχι. Διακρίνεται για τις γκριζοκαστανές φτερούγες, την ψαλιδωτή ουρά και το λευκό λαιμό.

Το αποδημητικό πουλί φτάνει στην Ελλάδα κατά τις πρώτες ημέρες του Μαρτίου και μπορεί να τα παρατηρήσει κανείς να πετούν σε μεγάλες ομάδες κοντά στις λιμνοθάλασσες, ποταμούς, λίμνες και σε άλλες περιοχές με νερό ενώ η αποδημία του για την Αφρική γίνεται στις αρχές Σεπτεμβρίου.

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΙΚΙΠΑ

Το πρώτο από δύο προγράμματα έχει τον τίτλο **Foodprint.eu** (Ευρωπαϊκό Διατροφικό Αποτύπωμα) και πρόκειται για μια **Πολυμερή Σύμπραξη** στην οποία συμμετέχουν εταίροι από εννέα (9) χώρες της Ευρώπης (Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία, Τουρκία, Φινλανδία, Εσθονία, Βέλγιο, Ρουμανία, Πολωνία). Στη διάρκεια του προγράμματος θα γίνουν πενήνήμερες και εβδομαδιαίες επισκέψεις μελέτης από και προς τις συμμετέχουσες χώρες.

Το πρόγραμμα ξεκίνησε με αφορμή μια συνάντηση εργασίας στην Ισπανία, στην οποία συμμετείχε και εκπρόσωπος της ΟΙΚΙΠΑ και βασίζεται στις μαγειρικές παραδόσεις και την ποικιλομορφία τους, ως ευρωπαϊκή κληρονομιά και ως αφορμή για μια συνεργασία προς μια ισχυρότερη ευρωπαϊκή κοινή ταυτότητα και ένα βιώσιμο ευρωπαϊκό μέλλον.

Μέσω του προγράμματος θα ενισχυθούν οι καλές πρακτικές με την αναφορά στις παραδόσεις μας που θα συνδυαστούν με πρωτοποριακές τεχνικές και θα μετατραπούν σε εκπαιδευτικά προγράμματα διάρκειας, με απώτερο σκοπό να εστιάσουμε και σε άτομα που διατρέχουν κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού και να εμπλέξουμε νέους αλλά και μεγαλύτερους σε ηλικία, σε ένα πολυπολιτισμικό πλαίσιο, για να ανταλλάξουν παραδοσιακές τεχνικές αλλά και πρόσφατες τάσεις μέσω του εθελοντισμού. Θα υφανθεί ένα σταθερό δίκτυο όπου οι συμμετέχοντες προσφέρουν τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους στην δι-

αχείριση τοπικών προϊόντων, βιολογικών μεθόδων παραγωγής, παραγωγής με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και έτσι αποταμίευση ενέργειας, σοφών επιλογών τροφίμων και ενδυνάμωση των αξιών της αγροτικών ζωής και των παραδόσεων.

Επίσης το πρόγραμμα έχει σαν στόχο τη βελτίωση της γνώσης της Αγγλικής γλώσσας μέσα από ορολογία σχετική με τα θέματα του προγράμματος. Ένα ντοκιμαντέρ στις γλώσσες όλων των συμμετεχόντων και στα αγγλικά θα κινηματογραφηθεί και θα δημοσιοποιηθεί και επίσης θα δημιουργηθεί μια βάση δεδομένων με όλες τις συνταγές και τα προϊόντα που θα επεξεργαστούμε στο πρόγραμμα. Θα φτιαχτεί ιστοσελίδα και μπλόγκ όπου ο οποιοσδήποτε θα μπορεί να έχει πρόσβαση σε ιστορίες σχετικές με τρόφιμα, τραγούδια, παροιμίες και ένα πολύγλωσσο λεξικό τροφίμων. Το δεύτερο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα στο οποίο συμμετέχει η ΟΙΚΙΠΑ ονομάζεται **Ecosynergy 50 + for Urban Environment (οικο-συνεργασία 50+ για το Αστικό Περιβάλλον)** και εντάσσεται στη δράση Προγράμματα Εθελοντισμού για άτομα μεγαλύτερης ηλικίας (άνω των 50 ετών). Εδώ η ΟΙΚΙΠΑ συνεργάζεται με μια ανάλογη εθελοντική οργάνωση (SPOŁECZNY INSTYTU EKOLOGICZNY - Κοινωνικό Οικολογικό Ινστιτούτο) από την Πολωνία (Βαρσοβία) και προβλέπονται επισκέψεις μελέτης και εργασία στο πεδίο, διάρκειας τριών εβδομάδων από και προς την συνεργαζόμενη χώρα.

Η φιλοδοξία του έργου **EcoSynergy50plus** είναι η δημιουργία, με τη χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας, ενός δικτύου συνεργασίας μεταξύ των εθελοντών και μια συνεργεία των γνώσεων και των δραστηριοτήτων τους σε θέματα που σχετίζονται με το περιβάλλον και την περιβαλλοντική εκπαίδευση. Με αυτή την έννοια, το έργο είναι και καινοτόμο.

Οι εθελοντές θα περάσουν 3 εβδομάδες στην οργάνωση του εταίρου και θα λάβουν μέρος σε οικολογικές δραστηριότητες, θα μοιραστούν τις γνώσεις και τις ικανότητές τους, θα αυξήσουν τις δεξιότητές τους και τις γνώσεις για τη συνεργαζόμενη χώρα και το περιβάλλον, και θα εμπνεύσουν ο ένας τον άλλον. Οι εθελοντές θα λάβουν μέρος στη διοργάνωση περιβαλλοντικού φεστιβάλ, και θα υλοποιήσουν προγράμματα και δραστηριότητες σχετικές με την περιβαλλοντική εκπαίδευση και την προστασία της φύσης. Επίσης θα γίνουν μαθήματα γλώσσας, ένα θεματικό λεξικό (ελληνικά / αγγλικά / Πολωνικά) και μαθήματα πληροφορικής.

θα δημιουργηθεί ιστοσελίδα που θα επικαιροποιείται με νέες πληροφορίες και συνεργασίες. Αυτό το πληροφοριακό εργαλείο θα επιτρέψει επίσης τη συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης και των τοπικών κοινοτήτων για την οικοδόμηση ενός μεγαλύτερου δικτύου επαφών.

Εκπρόσωποι των 9 Ευρωπαϊκών χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα foodprint.eu κατά τη διάρκεια της πρώτης συνάντησής τους στο Βέλγιο.

Πρώτη συνάντηση των εταίρων του ευρωπαϊκού προγράμματος Foodprint.eu

Το πάρκο ανεμογεννητριών στο Άαχεν

Στα πλαίσια του προγράμματος για το **Ευρωπαϊκό διατροφικό αποτύπωμα (Foodprint.eu)** πραγματοποιήθηκε τον προηγούμενο μήνα στη βελγική πόλη **EUPEN** πολύ κοντά στα σύνορα με τη Γερμανία, η πρώτη συνάντηση των εταίρων. Συμμετείχαμε 17 εκπρόσωποι από 9 χώρες με οικοδεσπότες τους εκπροσώπους της βελγικής οργάνωσης **Die Raupe VoG** (ασχολείται με την εκπαίδευση ενηλίκων σε αειφόρες πρακτικές στη γεωργία και στην ενέργεια).

Την πρώτη μέρα το πρωί, συζητήσαμε θέματα που είχαν τεθεί στον αρχικό σχεδιασμό του προγράμματος.

- Αποφασίσαμε για το **σλόγκαν** του προγράμματος (*Foodprint.eu connecting cultures*) όπως επίσης για τον **λογότυπο** και το **πόστερ** (θα τα δημοσιοποιήσουμε στο επόμενο φύλο).

- Δρομολογήσαμε τη συλλογή **ιστοριών, παροιμιών, τραγουδιών** που να συνδέονται με την τροφή, μαζί με **συνταγές** παραδοσιακών φαγητών από κάθε χώρα.

- Οργανώσαμε τη διαμόρφωση ενός πολύγλωσσου **λεξικού** και τη δημιουργία μιας ηλεκτρονικής **φωτογραφικής έκθεσης** με σχετικές εικόνες από κάθε χώρα και από τις συναντήσεις μας (προβλέπονται 7

συνολικά στα δύο χρόνια του προγράμματος.

- Τέλος συμφωνήσαμε για την κατασκευή ενός **ντοκουμαντέρ** με πλάνα από τις συναντήσεις μας και όχι μόνο, όπως επίσης και τη δημιουργία ενός **blog** όπου θα αναρτάται όλο το υλικό και οι δράσεις μας.

Την ίδια μέρα το απόγευμα είχαμε συνάντηση με την βελγίδα υπεύθυνη των προγραμμάτων **GRUNDTVIG**, όπου τέθηκαν διάφορα ερωτήματα και δόθηκαν απαντήσεις σχετικά με διαδικαστικά και οργανωτικά ζητήματα.

Η δεύτερη μέρα ήταν αφιερωμένη στο θέμα της πρώτης συνάντησης που ήταν οι **ανανεώσιμες πηγές ενέργειας**. Ήταν μια εξαιρετική εμπειρία αφού είχαμε την ευκαιρία να ξαναγηθούμε μια μονάδα παραγωγής βιοαερίου και ένα πάρκο ανεμογεννητριών (λεπτομέρειες στα ειδικά ένθετα).

Το απόγευμα της ίδιας μέρας επισκεφθήκαμε το **Άαχεν** και ξαναγηθήκαμε στο ιστορικό κέντρο και τον περίφημο καθεδρικό ναό της πόλης.

Την Τρίτη μέρα το πρωί πήγαμε σε παρακείμενο μάρκετ για να γνωρίσουμε και να αγοράσουμε τοπικά **προϊόντα** τα οποία και καταναλώσαμε το μεσημέρι με τη συνοδεία φυσικά εξαιρετικής βελγικής μπύ-

ρας! Το απόγευμα της ίδιας μέρας συζητήσαμε για οικονομικά και οργανωτικά θέματα που αφορούσαν τις επόμενες συναντήσεις μας.

Κλείνοντας θέλω να επισημάνω ότι όλοι οι συμμετέχοντες βιώσαμε μια καταπληκτική εμπειρία ενός «ανομοιογενούς μίγματος» που σύντομα έγινε μια μεγάλη παρέα με καλή διάθεση και όρεξη για συνεργασία.

Πάρκο ανεμογεννητριών στην περιοχή του Άαχεν

Πρόκειται για 20 περίπου ανεμογεννήτριες που βρίσκονται σε **αγροτεμάχια** δίπλα από χωριά και την πόλη του Άαχεν σε γερμανικό έδαφος, πολύ κοντά στα σύνορα με Ολλανδία και Βέλγιο. Ήμασταν τυχεροί γιατί μπορέσαμε να ανέβουμε στην κορυφή μιας ανεμογεννήτριας που είχε εσωτερική σκάλα και να θαυμάσουμε από ύψος 64 μέτρων την **γύρω φύση**. Οι οικοδεσπότες μας έδειξαν από ψηλά τα σύνορα των άλλων χωρών που βεβαίως ήταν κάποιος δρόμος ή λόφος. Σε ερώτηση μας αν για την τοποθέτηση των ανεμογεννητριών υπήρξαν κοινωνικές **αντιδράσεις**, η απάντηση ήταν αρνητική, εκτός από μια αρχική καχυποψία των αγροτών που διέθεταν τη γη τους για το έργο.

Εργοστάσιο Biogaz du HAUT-GEER

Είναι μια πρότυπη μονάδα παραγωγής βιοαερίου που βρίσκεται σε αγροτική περιοχή νοτιοανατολικά των Βρυξελλών. Η μονάδα επεξεργάζεται ετησίως **45000 τόνους** πρώτης ύλης η οποία προέρχεται κατά το 1/3 από φλούδες λαχανικών που δίνει παρακείμενο εργοστάσιο κατεψυγμένων λαχανικών και από λάσπη που

προέρχεται από μονάδες βιολογικών καθαρισμών της περιοχής. Το υπόλοιπο προέρχεται από **κοπριά** και άλλα φυτικά **υπολείμματα** που φέρνουν συνεργαζόμενοι αγρότες και 12% από καλαμπόκι (είναι απαραίτητο γιατί έχει μεγάλη ενεργειακή απόδοση).

Η μονάδα μελετά εναλλακτικές πηγές ώστε να μηδενίσει το ποσοστό που προέρχεται από το καλαμπόκι και να λειτουργεί μόνο με υπολείμματα. Έπειτα από αναερόβια επεξεργασία παράγεται βιοαέριο, που ένα μέρος του καίγεται για την παραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας που απαιτείται για τη λειτουργία της μονάδος. Το υπόλοιπο διοχετεύεται ως **καύσιμο**, στο διπλανό εργοστάσιο λαχανικών και στις φάρμες της περιοχής. Μετά την επεξεργασία, παράγεται άριστης ποιότητας **κομπόστ** που δίνεται στους αγρότες ως λίπασμα.

Παράλληλα οι αγρότες και ο Δήμος φέρνουν κλαδέματα τα οποία θρυμματίζονται, αποξηραίνονται και συμπιέζονται για να μετατραπούν σε «τουβλάκια» (**pellets**).

Το σημαντικό είναι ότι αυτή η μονάδα είναι βιώσιμη οικονομικά, **αυτόνομη** ενεργειακά και λειτουργεί συνεργατικά με την τοπική κοινωνία αφού απορροφά άχρηστη για αυτούς πρώτη ύλη και τους τροφοδοτεί με καύσιμα και λίπασμα.

Να ελπίσουμε ότι κάτι τέτοιο θα μπορούσε να γίνει κάποτε και στην περιοχή μας;

Μονάδα παραγωγής βιοαερίου στο Βέλγιο

Αποτελεσματική η δράση μας

Δυο περιπτώσεις που δείχνουν ότι η τεκμηριωμένη και ενυπόγραφη αναφορά κακώς κειμένων καταστάσεων ή η διατύπωση προτάσεων για θέματα της πόλης μπορούν να φέρουν καλό αποτέλεσμα παρουσιάζουμε σήμερα.

Η πρώτη αφορά τον καθαρισμό χώρου ανεξέλεγκτης απόρριψης απορριμμάτων και μπάζων στο Καστρίτσι και η δεύτερη διαφανόμενη θετική εξέλιξη σχετικά με την αποφυγή κοπής υψηλού πράσινου στην περιοχή Νεάπολης.

Τον Δεκέμβριο του 2010 είχαμε καταγγείλει ότι στο Καστρίτσι, κοντά στο ΕΙΧΗΜΥΘ, γινόταν **συστηματική απόρριψη μπάζων, παλιών λάστιχων και άλλων απορριμμάτων** σε περιφραγμένο αλλά προσβάσιμο από την είσοδο του οικοπέδου 14 στρεμμάτων. Η γραπτή μας καταγγελία προς την Διεύθυνση Περιβάλλοντος της τότε Νομαρχίας προκάλεσε όχι μόνο τον έλεγχο της συγκεκριμένης ανεξέλεγκτης απόθεσης αλλά γενικότερη διερεύνηση τέτοιων αποθέσεων σε Δημοτικά Διαμερίσματα του πρώην Δήμου Ρίου και εντοπίστηκαν κι άλλα σημεία τέτοιων απορρίψεων.

Το συγκεκριμένο οικοπέδο καθαρίστηκε τότε και σχηματίστηκε δικογραφία εις βάρος των ιδιοκτητών του. Με την ευκαιρία της δίκης που έγινε στο Μονομελές Πλημμελειοδικείο επισκεφθήκαμε και φωτογραφίσαμε και πάλι το εν λόγω οικοπέδο για να διαπιστώσουμε με ικανοποίηση ότι τα φαινόμενα ανεξέλεγκτης απόρ-

Διαλογή στην πηγή

Μια ελπιδοφόρα εκδήλωση για τη διαχείριση των απορριμμάτων πραγματοποιήθηκε στο Αίγιο.

Στόχος και σύνθημά της: **Διαχειρίσου τα σκουπίδια στην πηγή, ωφέλησε το περιβάλλον και τον εαυτό σου.** Οργανωτής η νεοσύστατη «Πρωτοβουλία πολιτών Αιγιάλειας για τη διαχείριση των απορριμμάτων με τη σύσταση εταιρίας κοινωνικής βάσης». Η «Πρωτοβουλία» σχεδιάζει μια εταιρία ευρείας κοινωνικής βάσης που θα προωθήσει τόσο στα μέλη της όσο και στους υπόλοιπους πολίτες την ιδέα της ευθύνης του κάθε νοικοκυριού για την διαλογή των απορριμμάτων και ιδίως του οργανικού μέρους στην πηγή. Με παράλληλη επιμελή ανακύκλωση όλων των άλλων άχρηστων υλικών από τις συσκευασίες των προϊόντων και το χαρτί μέχρι τις παλιές συσκευές κλπ μπορεί να επιτευχθεί κομποστοποίηση του οργανικού μέρους και μεγάλη μείωση του προς ταφή υπολείμματος, ώστε να μην χρειάζονται ΧΥΤΑ ή εργοστάσια επεξεργασίας αλλά μόνο μικρότερης έκτασης ΧΥΤΥ.

Η Πρωτοβουλία έχει ενθαρρυνθεί από ανάλογη που εξελίσσεται θετικά από καιρό στη Λακωνία (στέλεχος της ήταν μεταξύ των ομιλητών) και επιδιώκει να δώσει μια δημιουργική στήρι-

ΠΡΙΝ την καταγγελία

ΜΕΤΑ την καταγγελία

ριψης δεν έχουν (ως τώρα τουλάχιστον) επαναληφθεί και μια εστία αισθητικής επιβάρυνσης της περιοχής έχει αποκατασταθεί.

Η δεύτερη περίπτωση αφορά την σχετικά πρόσφατη (βλ. καλοκαιρινό φύλλο της εν αιθρία) γραπτή παρέμβασή μας προς τον Δήμο Πατρέων με την οποία διατυπώναμε την πρόταση να συνδυαστεί η κατασκευή πεζοδρομίου με την διαφύλαξη των μεγάλων κυπαρισσιών που υπάρχουν στην οδό Παπακωστοπούλου στα Ζαρουχλεία.

Η απάντηση που λάβαμε πρόσφατα από τον Δήμο Πατρέων, ότι σχετικά στενός αυτός δρόμος προορίζεται για πεζοδρόμος επιτρέπει την ελπίδα ότι τα κυπαρίσσια θα διατηρηθούν ως μέρος του. Βεβαίως, θα συνεχίσουμε να παρακολουθούμε το θέμα μαζί με τους ευαίσθητους κατοίκους της περιοχής που μας ενημέρωσαν σχετικά και ζήτησαν την συνδρομή μας.

ξη στην (ορθή) κριτική που γίνεται και τις αντιδράσεις που λαμβάνουν χώρα στην Αιγιάλεια σε σχέση με την προώθηση τελικά του χώρου διαχείρισης απορριμμάτων στην (ακατάλληλη λόγω γειτνίασης με τον ποταμό Φοίνικα) περιοχή Παπανικολού.

Αν στηριχθεί από τους κατοίκους της Αιγιάλειας θα συνεισφέρει σημαντικά τόσο στην αποφυγή αδιέξοδων καταστάσεων, τύπου δεματοποίησης σύμμεικτων σκουπιδιών στην Τέμενη, όσο και στην σοβαρά μειωμένη επιβάρυνση σε δημοτικά τέλη λόγω μείωσης των προς διάθεση απορριμμάτων.

Αξίζει τον κόπο και αξίζει να βρεί μιμητές.

ΑΝΟΙΧΤΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ

ΟΥΤΕ ΧΥΤΑ, ΟΥΤΕ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ-ΜΕΓΑΘΗΡΙΑ
Διαχείριση και αντιμετώπιση από τους ΠΟΛΙΤΕΣ
ΤΟΥ ΚΡΥΜΜΕΝΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ ΣΤΑ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ

ΣΑΒΒΑΤΟ

29/9

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΙΓΙΟΥ

18:15

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΟΥ ΤΑ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΠΗΓΗ
ΦΩΕΛΗΣΕ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΟΥ

ΟΜΙΛΗΤΕΣ:

ΠΑΝΑΓΙΩΣ ΟΡΘΟΓΩΝ	ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΑΚΙΔΗΣ	ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΑΚΙΔΗΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΑΚΙΔΗΣ	ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΑΚΙΔΗΣ

ΠΡΟΤΕΡΗΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ
ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΤΗΡΗΜΕΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΒΑΣΗ

ΣΚΑΓΙΟΠΟΥΛΕΙΟ: ανάγκη για αποφάσεις ΤΩΡΑ

Είναι γνωστή η κατάσταση στο χώρο του Σκαγιοπουλείου, με το θαυμάσιο νεοκλασικό κτίριο να είναι **εγκαταλελειμμένο** και το μοναδικό του κήπο να είναι κακο-

συντηρημένος και αφρόντιστος.

Τις αιτίες γι αυτή την απαράδεκτη κατάσταση περιέγραψε πρόσφατα ο πρώην πρόεδρος του Δ.Σ. του κληροδοτήματος Τάκης Γκίκας, δίνοντας στοιχεία και ονόματα όσων συμπεριφέρονται στο χώρο ως επίδοξοι ιδιοκτήτες σε βάρος του δημόσιου συμφέροντος.

Να θυμίσουμε ότι η ΟΙΚΙΠΑ μαζί με τους περιοίκους αλλά και το Δήμο, κατάφερε να «φρενάρει» τους σχεδιασμούς για την κατασκευή κλειστού γηπέδου μπάσκετ μέσα στον κήπο του Σκαγιοπουλείου, με σκοπό - τάχα- την άθληση των ελάχιστων τροφίμων της Μέριμνας.

Με αφορμή την εισαγωγή του θέματος στο προσεχές Δημοτικό συμβούλιο, η Οικολογική Κίνηση Πάτρας με σχετική της ανακοίνωση ζητά από το σώμα να πάρει άμεσες πρωτοβουλίες ώστε να δρομολογηθεί η χρήση του κεντρικού κτιρίου μετά από διαβούλευση όλων των τοπικών φορέων, μια χρήση που πρέπει υλοποιήσει το Δ.Σ. του κληροδοτήματος που είναι και ο ιδιοκτήτης του χώρου.

Μόνο έτσι θα γίνει οικονομικά βιώσιμο το Σκαγιοπούλειο, προς όφελος και του κήπου που πρέπει να προστατευθεί και αναβαπτιστεί.

ΓΒ

